

WYKONANIE BUDŻETÓW W JEDNOSTKACH SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO ZA ROK 2007

Stan bazy na dzień 2 kwietnia 2008 r.

1. Wstęp

W niniejszym opracowaniu wprowadzono pojęcie wyniku bieżącego (operacyjnego) stanowiącego różnicę między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi. W przypadku osiągnięcia wartości dodatnich wynik bieżący określany jest jako nadwyżka operacyjna, w przypadku ujemnej różnicy jako deficyt operacyjny.

Metodologię ustalania wyniku bieżącego przyjęto za opracowaniem Ministerstwa Finansów (zamieszczonym na stronie internetowej Ministerstwa) o nazwie „Analiza wskaźnikowa jednostek samorządu terytorialnego” pozwalającym na ocenę sytuacji finansowej samorządów.

2. Poziom wykonania budżetu

Jednostki samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego (JST) w 2007 r. wykonały dochody w wysokości 10,7 mld zł, a wydatki w wysokości 10,4 mld zł. Realizacja planu dochodów wyniosła 100,9%, natomiast plan wydatków nie został w całości zrealizowany i wyniósł 93,9%.

Wykonane dochody były łącznie o 95,7 mln zł wyższe, a wykonane wydatki niższe o 675,3 mln zł od wielkości planowanych. Niewykonanie planowanych dochodów wystąpiło w budżetach 76 jednostek (65 gmin i 11 powiatów).

W porównaniu z rokiem poprzednim wskaźnik wykonania dochodów był wyższy o 0,5 punktu proc., natomiast wskaźnik wykonania wydatków obniżył się o 0,6 punktu proc.

Poziom dochodów i wydatków wraz z procentem wykonania planu oraz wynik w budżetach jednostek samorządu terytorialnego poszczególnych kategorii przedstawia tab. 1.

Wyższe wykonania planu dochodów niż planu wydatków spowodowało zamknięcie roku budżetowego 2007 *per saldo* nadwyżką w wysokości 280,2 zł, przy planowanym deficycie w wysokości 490,9 mln zł.

Tab. 1. DOCHODY I WYDATKI

Wyszczególnienie	Dochody			Wydatki			Wynik budżetu				
	plan	wykonanie	procent wykonania planu	plan	wykonanie	procent wykonania planu	per saldo [tys. zł]	deficyt		nadwyżka	
								[tys. zł]	[tys. zł]	liczba JST	[tys. zł]
JST ogółem	10 602 394	10 698 117	100,9	11 093 246	10 417 906	93,9	280 210	-145 082	70	425 293	126
Gminy, w tym:	4 960 353	5 010 737	101,0	5 254 566	4 842 427	92,2	168 310	-93 985	56	262 296	110
– miejskie	1 895 980	1 919 105	101,2	1 940 835	1 807 082	93,1	112 022	-14 993	11	127 015	22
– miejsko-wiejskie	1 731 779	1 749 032	101,0	1 871 699	1 717 833	91,8	31 199	-39 947	17	71 146	38
– wiejskie	1 332 594	1 342 601	100,8	1 442 032	1 317 511	91,4	25 089	-39 045	28	64 135	50
Powiaty	1 431 722	1 411 747	98,6	1 526 643	1 422 745	93,2	-10 997	-42 727	13	31 730	13
Miasta na prawach powiatu	3 202 157	3 295 840	102,9	3 379 673	3 275 220	96,9	20 620	-8 370	1	28 990	2
Województwo samorządowe	1 008 162	979 792	97,2	932 364	877 515	94,1	102 277	0	0	102 277	1

Ustalono, że spośród 196 dolnośląskich JST:

- 146 realizowało budżet z planowanym deficytem, a ostatecznie rok budżetowy deficytem zamknęło 70 (56 gmin, 13 powiatów, 1 miasto na prawach powiatu) łącznie na kwotę 145,8 mln zł;

- 50 realizowało budżet z planowaną nadwyżką dochodów nad wydatkami, a ostatecznie rok budżetowy nadwyżką zamknęło 126 jednostek (110 gmin, 13 powiatów, 2 miasta na prawach powiatu i województwo samorządowe) łącznie na kwotę 425,3 mln zł.

Analiza szczegółowa wskazuje, iż poprawa wyniku wyraziła się zamknięciem roku budżetowego:

- deficytem niższym od planowanego w 65 jednostkach;
- nadwyżką wyższą od planowanej w 45 jednostkach;
- nadwyżką przy planowanym deficycie w 78 jednostkach;
- nadwyżką przy planowanym zrównoważeniu dochodów i wydatków w 1 jednostce.

Wynik gorszy od planowanego dotyczył budżetów 7 jednostek, w tym oznaczał:

- w 3 przypadkach — pogłębienie deficytu (gminy: Dobromierz, Jerzmanowa i Wąsosz);
- w 2 przypadkach — uzyskanie deficytu przy planowanej nadwyżce (powiat złotoryjski i miasto Dzierżonów);
- w 2 przypadkach — nieuzyskanie pełnej kwoty planowanej nadwyżki (Jedlina Zdrój i Mysłakowice).

Poziom wyniku operacyjnego JST województwa dolnośląskiego w 2007 r. ustalono w wysokości 1,19 mld zł, z tego nadwyżkę operacyjną w wysokości 1,21 mld zł i deficyt operacyjny w wysokości 20,51 mln zł. Nadwyżka operacyjna wystąpiła w 179 jednostkach (155 gminach, 20 powiatach, 3 miastach na prawach powiatu i województwie samorządowym), natomiast deficyt operacyjny wystąpił w 17 jednostkach (11 gminach i 6 powiatach). Oznacza to, że 91,3% jednostek było w stanie pokryć bieżące wydatki z bieżących wpływów, natomiast 8,7% jednostek realizowało wydatki bieżące na poziomie przekraczającym dochody bieżące, co w ocenie Ministerstwa Finansów wskazuje na ograniczenie możliwości zaciągania kredytów. Wykonanie budżetów w JST województwa dolnośląskiego w roku 2007 wraz z prezentacją wyniku bieżącego przedstawia Zestawienie 1 na końcu opracowania.

3. Wielkość i dynamika dochodów

W 2007 r. jednostki samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego zrealizowały dochody na łączną kwotę 10,7 mld zł, co w porównaniu z rokiem poprzednim oznacza wzrost poziomu dochodów o 1,25 mld zł, tj. o 13,2%. Dynamika poziomu dochodów w regionie była o 0,1 punktu proc. niższa od ubiegłorocznej i wyższa od średniej krajowej o 0,9 punktu proc. (kraj 112,3%). Na tle danych krajowych dynamika dochodów dolnośląskich gmin była wyższa o 2,3 punktu proc., powiatów o 0,9 punktu proc., a województwa samorządowego o 16,6 punktu proc. Niższą dynamikę dochodów uzyskały miasta na prawach powiatu, których wzrost poziomu dochodów był o 4,3 punktu proc. mniejszy od średniej krajowej dla tego typu jednostek samorządu.

W regionie najwyższy wzrost poziomu dochodów (o 36,2%) uzyskało województwo samorządowe, a w dalszej kolejności gminy wiejskie i gminy miejskie — odpowiednio 15,6% i 14,2%. Dochody miast na prawach powiatu wzrosły o 10,2%, powiatów o 9,7%, a gmin miejsko-wiejskich o 8,5%. Ustalono, że jedynie w przypadku gmin miejsko-wiejskich i miast na prawach powiatu tempo wzrostu dochodów było słabsze niż w roku poprzednim, odpowiednio o 9,9 i 3,2 punktu proc.

Łączną kwotę dochodów JST w regionie określiły w 46,8% dochody samorządów gmin, w 30,8% miast na prawach powiatu, w 13,2% powiatów ziemskich i w 9,2% województwa samorządowego. Ponad dwukrotnie wyższa dynamika dochodów województwa samorządowego w 2007 r. w porównaniu z rokiem ubiegłym znalazła odzwierciedlenie we wzroście jego udziału w strukturze dochodów o 1,6%. Jednocześnie udział w strukturze dochodów jednostek samorządu pozostałych szczebli nieznacznie się obniżył.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody osiągnięte przez dolnośląskie JST w 2007 r. wyniosły 3715 zł i były o 13,4% wyższe niż w 2006 roku. Analiza porównawcza wskazuje, że pod względem poziomu dochodów *per capita*, w 2007 r. dolnośląskie samorzady uplasowały się na drugim miejscu w kraju (średnia w regionie 3715 zł, w kraju 3447 zł). O wysokiej pozycji dolnośląskich JST zdecydował przede wszystkim poziom realizowanych dochodów własnych.

Zmiany w poziomie dochodów JST województwa dolnośląskiego w latach 2006 i 2007, w tym w przeliczeniu na 1 mieszkańca, przedstawia tab. 2.

Dochody gmin w 2007 r. były łącznie wyższe o prawie 556,5 mln zł, tj. o 12,5% od uzyskanych w roku 2006. Ustalono, że:

- wzrost dochodów uzyskały 144 gminy (86,7% gmin), z tego: 66 gmin wiejskich (84,6%), 28 gmin miejskich (84,8%) i 50 gmin miejsko-wiejskich (90,9%);
- zróżnicowanie wskaźnika dynamiki dochodów kształtowało się od spadku o 40,4% (Lubomierz) do wzrostu o 170,8% (Szczawno Zdrój); ustalono, że o wzroście dochodów gminy Szczawno Zdrój zadecydowały znaczne wpływy ze sprzedaży mienia, natomiast o spadku dochodów w gminie Lubomierz znaczące środki pomocy przedakcesyjnej, otrzymane w 2006 roku.

Powiaty ziemskie zrealizowały dochody wyższe o prawie 124,9 mln zł, tj. o 9,7% od uzyskanych w roku ubiegłym, a powiaty grodzkie o prawie 304,5 mln zł (o 10,2%). Niższe dochody od ubiegłorocznych wykonały jedynie 3 powiaty ziemskie, w tym największy spadek dochodów (o 10,7%) dotyczył powiatu wołowskiego. Najsilniej wzrosły dochody powiatu złotoryjskiego (o 54,3%), a wśród powiatów grodzkich — Jeleniej Góry (o 22,6%). We wszystkich wymienionych przypadkach o istotnej zmianie dynamiki dochodów przesądził poziom dochodów otrzymanych na realizację projektów finansowanych z udziałem środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Tab. 2. DYNAMIKA DOCHODÓW

Wyszczególnienie	Dochody ogółem [tys. zł]		Dynamika dochodów (2006 = 100%)	Dochody na 1 mieszkańca* [zł]	
	2006	2007		2006	2007
JST ogółem	9 451 807	10 698 117	113,2	3 277	3 715
Gminy, w tym:	4 454 273	5 010 737	112,5	2 166	2 439
– miejskie	1 680 636	1 919 105	114,2	2 043	2 348
– miejsko-wiejskie	1 612 106	1 749 032	108,5	2 246	2 437
– wiejskie	1 161 532	1 342 601	115,6	2 251	2 585
Powiaty	1 286 858	1 411 747	109,7	626	687
Miasta na prawach powiatu	2 991 380	3 295 840	110,2	3 615	3 994
Województwo samorządowe	719 296	979 792	136,2	249	340

* Według liczby mieszkańców na dzień 30 czerwca.

Najwyższy wzrost dynamiki dochodów uzyskało województwo samorządowe, którego dochody w roku 2007 były wyższe o prawie 260,5 mln zł, tj. o 36,2% (średnia dynamika wzrostu dochodów województw wyniosła 19,6%). Na istotny wzrost wskaźnika dynamiki dochodów wpłynęło zwiększenie poziomu realizowanych dochodów własnych, w tym tytułem udziału w podatkach dochodowych i otrzymywanych refundacji z budżetu UE oraz dotacji celowych z budżetu państwa.

Analiza zmian poziomu dochodów według ważniejszych źródeł wskazuje, że wzrost dochodów dolnośląskich JST nastąpił w wyniku:

- zwiększenia dochodów własnych o 1,4 mld zł (wzrost o 18%),
- dotacji celowych o prawie 76,5 mln zł (o 5,4%),
- subwencji ogólnej o 128,4 mln zł (o 5,7%).

Ustalono, że wzrost dochodów własnych — podobnie jak w roku ubiegłym — określiły dochody z tytułu:

- udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) — wyższe łącznie o 414,6 mln zł (o 26,4%), w tym w budżetach miast na prawach powiatu — wyższe o 165,9 mln zł (o 26,5%), w budżetach gmin miejskich — wyższe o 88,0 mln zł (o 24,8%), gmin miejsko-wiejskich — wyższe o 56,9 mln zł (o 27,1%), w budżetach powiatów — wyższe o 50,7 mln zł (o 25,7%), gmin wiejskich — wyższe o 39,6 mln zł (o 31,0%), a w budżecie województwa wyższe o 13,5 mln zł (o 25,7%);
- środków funduszy pomocowych UE na dofinansowanie projektów — wyższe łącznie o 256,3 mln zł (wzrost ponad dwukrotny), które otrzymały projekty realizowane przez 184 jednostki (w roku ubiegłym 93 jednostki);
- z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) — wyższe łącznie o 154,1 mln zł (o 29,6%), w tym wyższe w budżetach: województwa samorządowego o 92,3 mln zł (o 26,0%), miast na prawach powiatu o 30,1 mln zł (o 41,4%), gmin miejskich o 18,8 mln zł (o 77,1%), gmin miejsko-wiejskich o 7,9 mln zł (o 19,1%), powiatów o 2,9 mln zł (o 15,9%), natomiast w budżetach gmin wiejskich o 1,9 mln zł (o 22,5%);
- odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości — wyższe *per saldo* o 113,7 mln zł (o 20,0%), w tym wyższe w budżetach 140 jednostek (najwyższe w budżecie Szczawna Zdroju o 19,6 mln zł, województwa dolnośląskiego o 17,8 mln zł i miasta na prawach powiatu Legnicy o 17,2 mln zł), a w budżetach 56 JST niższe od uzyskanych w poprzednim roku.

Najwyższy wzrost dochodów własnych uzyskało województwo samorządowe (o 47,1%), a w dalszej kolejności gminy wiejskie (o 23,4%). Dochody własne gmin wzrosły łącznie o 18,1%, w tym gmin miejskich o 21,2%, a miejsko-wiejskich o 11,1%. Dochody miast na prawach powiatu wzrosły o 11,7%, a powiatów ziemskich o 17,3%.

Największy wzrost dochodów z tytułu dotacji celowych dotyczył także samorządu województwa (24,6%) i gmin wiejskich (o 9,6%). Powiaty ziemskie odnotowały wzrost o 5,5%, a w przypadku pozostałych jednostek samorządu tempo wzrostu dotacji celowych było niższe od średniej w regionie i wyniosło dla gmin miejsko-wiejskich 5,3%, a dla powiatów grodzkich 2%. Gminy miejskie otrzymały w 2007 r. dotacje celowe o 1,8% niższe od wykonanych w roku poprzednim. Ustalono, że w 2007 r. we wszystkich typach JST tempo wzrostu dochodów własnych było wyższe niż dochodów z tytułu dotacji celowych.

Tytułem subwencji ogólnej dolnośląskie JST otrzymały z budżetu państwa w 2007 r. łącznie kwotę wyższą o 5,7% od otrzymanej w roku poprzednim (wzrost kwot subwencji ogólnej w skali kraju o 6,5%). Poniżej średniej wzrosły dochody z tego tytułu w budżetach gminnych (przeciętnie o 4,8%) i w budżecie województwa (o 3,4%).

Dynamikę według ważniejszych źródeł dochodów przedstawia tab. 3.

Tab. 3. DYNAMIKA DOCHODÓW WEDŁUG WAŻNIEJSZYCH ŹRÓDEŁ

Wyszczególnienie	Dochody w 2007 r. [tys. zł]				Dynamika dochodów (2006 = 100%)			
	ogółem	dochody własne	subwencja ogólna	dotacje celowe	ogółem	dochody własne	subwencja ogólna	dotacje celowe
JST ogółem	10 698 117	6 838 129	2 369 502	1 490 486	113,2	118,0	105,7	105,4
Gminy, w tym:	5 010 737	3 101 856	1 080 165	828 716	112,5	118,1	104,8	104,0
– miejskie	1 919 105	1 315 307	327 797	276 001	114,2	121,2	104,4	98,2
– miejsko-wiejskie	1 749 032	1 034 561	409 903	304 568	108,5	111,0	104,9	105,3
– wiejskie	1 342 601	751 988	342 465	248 147	115,6	123,4	105,2	109,6
Powiaty	1 411 747	474 662	629 337	307 748	109,7	117,3	106,6	105,5
Miasta na prawach powiatu	3 295 840	2 537 046	526 373	232 421	110,2	111,7	107,0	102,0
Województwo samorządowe	979 792	724 564	133 627	121 601	136,2	147,1	103,4	124,6

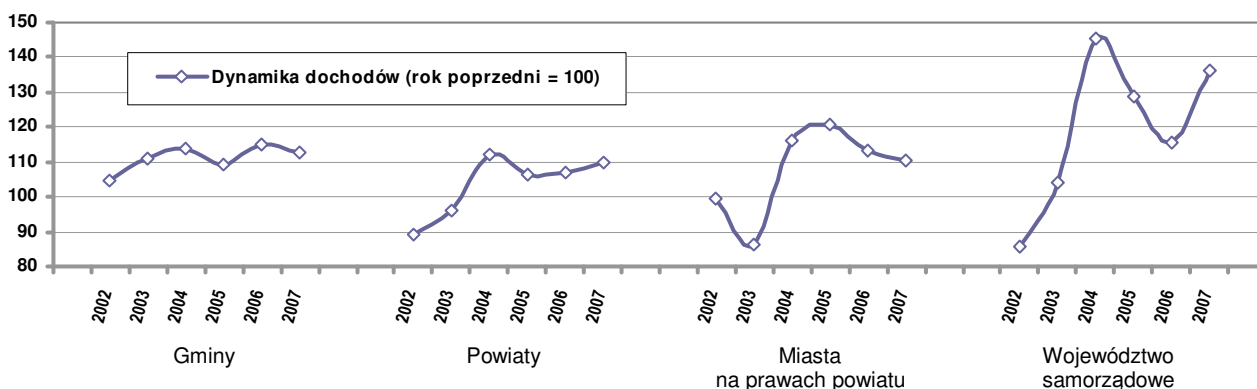
Część oświatowa subwencji ogólnej wzrosła średnio o 3,9%, a część wyrównawcza o 8,3%. Najsilniejszy wzrost dochodów z tych tytułów odnotowano w budżetach powiatów ziemskich, odpowiednio o 4,1%

i o 29,2%. Spośród 26 powiatów ziemskich województwa dolnośląskiego dwa (polkowicki i lubiński) nie uzyskiwały części wyrównawczej. W porównaniu do 2006 r. niemal o 1/3 zmalały dochody województwa samorządowego tytułem tej części subwencji ogólnej.

W 2007 r. wzrosły dochody uzyskiwane w ramach części równoważącej (dla gmin i powiatów) i regionalnej województwa — średnio o 17,5%. Najsilniejszy wzrost odnotowano w budżecie samorządu województwa (29,2%) i budżetach miast na prawach powiatu (28,3%). W budżetach gminnych kwoty części równoważącej były niższe od ubiegłorocznych (spadek o 1,8%).

Część rekompensującą subwencji ogólnej (przeznaczona na wyrównywanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budynków i budowli zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie SSE) otrzymały w 2007 roku 3 gminy (Wałbrzych, Kłodzko, Legnica).

Kształtowanie się dynamiki dochodów dolnośląskich samorządów na przestrzeni lat 2002–2007 przedstawiono na rys. 1.

Rys. 1.

Dynamika dochodów JST w latach 2002–2007

4. Struktura dochodów

Wzrost dochodów własnych JST województwa dolnośląskiego (o 18%) spowodował kolejny wzrost ich udziału w strukturze dochodów z 61,3% w 2006 r. do 63,9% w 2007 r. (w stosunku do roku 2005 oznacza to wzrost o 4,7 punktu proc.). Wzrost udziału dochodów własnych odnotowano w budżetach 150 jednostek, tj. 76,5%. W budżetach 46 jednostek udział dochodów własnych zmniejszył się, w tym w 31 zwiększył się udział dotacji celowych (2 gminy miejskie, 8 miejsko-wiejskich i 17 wiejskich oraz 4 powiaty ziemskie).

Strukturę dochodów jednostek samorządu województwa dolnośląskiego oraz tempo jej zmian w latach 2005–2007 przedstawiono w tab. 4.

Tab. 4. STRUKTURA DOCHODÓW I TEMPO JEJ ZMIAN

Wyszczególnienie	Dochody własne			Subwencja ogólna			Dotacje celowe			Zmiany w strukturze					
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	dochodów własnych		subwencji ogólnej		dotacji celowych	
										3–2	4–3	6–5	7–6	9–8	10–9
	[procenty]									[punkty procentowe]					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
JST ogółem	59,2	61,3	63,9	26,5	23,7	22,1	14,3	15,0	13,9	2,1	2,6	-2,8	-1,6	0,7	-1,1
Gminy, w tym:	57,9	59,0	61,9	26,0	23,1	21,6	16,1	17,9	16,5	1,1	2,9	-2,9	-1,5	1,8	-1,4
– miejskie	63,9	64,6	68,5	20,4	18,7	17,1	15,6	16,7	14,4	0,7	3,9	-1,7	-1,6	1,1	-2,3
– miejsko-wiejskie	55,6	57,8	59,2	28,1	24,2	23,4	16,3	17,9	17,4	2,2	1,4	-3,9	-0,8	1,6	-0,5
– wiejskie	52,1	52,5	56,0	31,3	28,0	25,5	16,6	19,5	18,5	0,4	3,5	-3,3	-2,5	2,9	-1,0
Powiaty	29,5	31,4	33,6	49,6	45,9	44,6	20,9	22,7	21,8	1,9	2,2	-3,7	-1,3	1,8	-0,9
Miasta na prawach powiatu	73,3	75,9	77,0	18,5	16,4	16,0	8,2	7,6	7,1	2,6	1,1	-2,1	-0,4	-0,6	-0,5
Województwo samorządowe	65,7	68,5	74,0	18,8	18,0	13,6	15,5	13,6	12,4	2,8	5,5	-0,8	-4,4	-1,9	-1,2

W 2007 r. w samorządowych budżetach w regionie udział dochodów własnych stanowił 63,9% dochodów, subwencji ogólnej 22,1%, a dotacji celowych 13,9% (dla porównania w skali kraju dochody własne stanowiły 56,4%, subwencja ogólna — 28,0%, dotacje celowe — 15,6% dochodów). Na tle danych krajowych struktura dochodów wszystkich szczebli JST w regionie kształtowała się korzystniej, tj. z wyższym od przeciętnych wskaźnikiem udziału dochodów własnych. Udział dochodów własnych dolnośląskich samorządów gminnych był wyższy o 12,4 punktu proc., powiatowych o 1,4 punktu proc., miast na prawach powiatu o 10,9 punktu proc., a województwa samorządowego o 5,7 punktu proc. Najwyższy wskaźnik udziału dochodów własnych w dochodach ogółem w 2007 r. — 89,6% — odnotowano w budżetach gmin Szczawno Zdrój i Polkowice.

W regionie, w porównaniu do 2006 r., zwiększył się udział dochodów własnych o 2,6 punktu proc., a zmniejszył subwencji ogólnej i dotacji celowych — odpowiednio o 1,6 i 1,1 punktu proc. Analogiczną zmianę w strukturze dochodów odnotowano we wszystkich szczeblach dolnośląskich JST. Wykonanie budżetów gmin, powiatów, miast na prawach powiatu i województwa wykazuje wzrost udziału dochodów własnych odpowiednio o: 2,9, 2,2, 1,0 i 5,5 punktu proc., spadek udziału subwencji ogólnej o: 1,5, 1,3, 0,4 i 4,4 punktu proc. i dotacji celowych odpowiednio o: 1,4, 0,9, 0,5 i 1,2 punktu proc. Wolniej od przeciętnej w regionie wzrósł udział dochodów własnych w budżetach powiatów ziemskich i grodzkich oraz gmin miejsko-wiejskich. Udział subwencji ogólnej uległ największemu obniżeniu w przypadku dochodów województwa i dochodów gmin wiejskich, a udział dotacji celowych w dochodach gmin miejskich.

5. Poziom dochodów na 1 mieszkańca

Dolnośląskie JST w 2007 r., podobnie jak w roku poprzednim, zgromadziły w swoich budżetach dochody na bardzo zróżnicowanym poziomie, a granice zróżnicowania wyznaczone zostały przez budżety tych samych jednostek i kształtowały się:

- w 166 gminach: od 4 mln zł (Platerówka) do 281,4 mln zł (Wałbrzych),
- w 26 powiatach: od 26,9 mln zł (powiat górowski) do 118,3 mln zł (powiat kłodzki),
- w 3 miastach na prawach powiatu: od 307 mln zł (Jelenia Góra) do 2,7 mld zł (Wrocław).

Dochody samorządowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca regionu wyniosły 3715 zł i zwiększyły się w porównaniu do 2006 r. o 438 zł (o 13,4%). Poziom dochodów na 1 mieszkańca określiły: dochody własne w wysokości 2375 zł (63,9%), subwencja ogólna w wysokości 823 zł (22,2%) i dotacje celowe w wysokości 518 zł (13,9%). Wzrost poziomu dochodów własnych na 1 mieszkańca w stosunku do roku poprzedniego wyniósł 365 zł (18,2%), co znalazło wyraz we wzroście ich udziału w dochodach ogółem o 2,6 punktu proc.

Najwyższe dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca uzyskały miasta na prawach powiatu — 3994 zł — i one odnotowały kwotowo najwyższy wzrost dochodów o 379 zł (o 10,5%). Dochody gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca były wyższe o 273 zł (12,6%), w tym gmin wiejskich o 334 zł, gmin miejskich wyższe o 305 zł, a gmin miejsko-wiejskich o 191 zł. Dochody powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 687 zł i były o 61 zł (o 9,8%) wyższe od uzyskanych w roku poprzednim. Dochody województwa samorządowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 340 zł i były o 91 zł (o 36,4%) wyższe od uzyskanych w roku ubiegłym (por. tab. 2).

Zróżnicowanie poziomu dochodów przypadających na 1 mieszkańca w 2007 r. określono w następujących przedziałach:

- gminy: od 1604 zł do 6708 zł, w tym:
 - gminy miejskie: od 1604 zł (Pieszyce) do 6703 zł (Szczawno Zdrój),
 - gminy miejsko-wiejskie: od 1699 zł (Jaworzyna Śląska) do 6708 zł (Polkowice),
 - gminy wiejskie: od 1791 zł (Dzierżoniów) do 5485 zł (Osiecznica);

- powiaty: od 504 zł (wrocławski) do 1074 zł (milicki);
- miasta na prawach powiatu: od 3062 zł (Legnica) do 4207 zł (Wrocław).

Ustalony przedział dochodów na 1 mieszkańca wskazuje utrzymywanie się dużego zróżnicowania poziomu dochodów gromadzonych w budżetach gmin, przede wszystkim gmin miejsko-wiejskich. W porównaniu do poprzedniego roku górna granica poziomu dochodów gmin uległa obniżeniu o 705 zł, co znalazło wyraz w zmniejszeniu zróżnicowania dochodów przypadających na 1 mieszkańca gminy z 6002 zł w 2006 r. do 5104 zł w 2007 roku. Jednocześnie odnotowano pogłębienie zróżnicowania dochodów gmin miejskich i wiejskich (por. zestawienie 1 na końcu opracowania).

W skali kraju poziom dochodów samorządowych na 1 mieszkańca wyniósł 3447 zł i wzrósł w stosunku do 2006 r. o 378 zł. Najwyższe dochody *per capita* osiągnęły miasta na prawach powiatu — 3360 zł (wzrost o 436 zł), w dalszej kolejności gminy — 2247 zł (wzrost o 206 zł), powiaty — 637 zł (wzrost o 51 zł) oraz województwa samorządowe — 298 zł (wzrost o 49 zł).

Analiza porównawcza wskazuje, że dolnośląskie JST w 2007 r., podobnie jak w latach poprzednich, uzyskały poziom dochodów na 1 mieszkańca i ich wzrost wyższy od średnich dla kraju. Korzystne zmiany poziomu dochodów dotyczyły jednostek wszystkich szczebli.

6. Finansowanie z udziałem środków UE

W 2007 r. Polsce przysługiwały środki pomocowe Unii Europejskiej przyznane w ramach dwóch perspektyw finansowych:

- na lata 2004–2006, służące realizacji Narodowego Planu Rozwoju (NPR),
- na lata 2007–2013, będące instrumentem wdrażania Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO).

Osiągnięciu celów NPR, tj. wzrostu gospodarczego, wzrostu konkurencyjności i spójności społeczno-gospodarczej, służą środki wspólnotowe przyznane Polsce w ramach ZPORR oraz sześciu programów operacyjnych¹, finansowanie dwóch inicjatyw wspólnotowych Interreg oraz Equal oraz środki Funduszu Spójności. Środki funduszy strukturalnych będą mogły być wydatkowane do 2008 r., a Funduszu Spójności do 2010 roku.

W 2007 r. w porównaniu do poprzednich lat wdrażania NPR odnotowano znaczący wzrost płatności na rzecz beneficjentów. Z danych MRR wynika, że do końca 2007 r. Polska wykorzystwała 21,9 mld zł, tj. 69,8% alokacji dostępnej na lata 2004–2006 w ramach funduszy strukturalnych, i 2,1 mld euro, tj. 37% alokacji w ramach Funduszu Spójności. Dla porównania, według stanu na koniec 2006 r., płatności na rzecz beneficjentów programów operacyjnych wyniosły blisko 10,6 mld zł, czyli 33,8% dostępnej alokacji, a dla Funduszu Spójności 1,3 mld euro, tj. 23,9% alokacji². Istotny wzrost tempa dokonywanych płatności znalazł odzwierciedlenie także w budżetach dolnośląskich JST.

W nowej perspektywie finansowej na lata 2007–2013 Polsce na realizację NSRO przyznano 48,67 mld euro w ramach pięciu krajowych programów operacyjnych³, 16,56 mld euro na 16 programów regionalnych oraz 0,56 mld euro na program operacyjny Europejskiej Współpracy Terytorialnej. Dla województwa dolnośląskiego dostępną alokację środków określono na poziomie 1,21 mld euro z przeznaczeniem

¹ SPO — Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, SPO — Rozwój zasobów ludzkich, SPO — Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich, SPO — Rybołówstwo i przetwórstwo ryb, SPO — Transport — Gospodarka Morska, Program Operacyjny — Pomoc Techniczna.

² Informacja o wykorzystaniu środków z Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności w ramach Narodowego Planu Rozwoju 2004–2006 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007–2013 za okres od 1 do 31 grudnia 2007 r. (informacja przyjęta przez Komitet Rady Ministrów 7 lutego 2008 r.).

³ PO — Infrastruktura i Środowisko, PO — Innowacyjna Gospodarka, PO — Kapitał Ludzki, PO — Pomoc Techniczna, PO — Rozwój Polski Wschodniej.

na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego oraz 0,41 mld euro w ramach komponentu regionalnego PO Kapitał Ludzki⁴.

W związku z początkową fazą uruchamiania systemu instytucjonalnego dla obsługi projektów, w 2007 r. jedynie województwo samorządowe wykazało dochody i wydatki związane z realizacją zadań w ramach Narodowej Strategii Spójności. Samorząd województwa otrzymał prawie 1,8 mln zł tytułem dotacji rozwojowej na realizację komponentu regionalnego PO Kapitał Ludzki, przeznaczonej na pomoc techniczną dla instytucji uczestniczących w realizacji Programu oraz na podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej.

Zgodnie z zasadą n+2, do końca 2006 roku Polsce przysługiwały także środki pomocy przedakcesyjnej UE. Analiza przedłożonych przez dolnośląskie JST sprawozdań budżetowych za 2007 rok wskazuje, że w pojedynczych przypadkach wystąpiły końcowe płatności związane z realizacją projektów. Najwyższe tego typu dochody i wydatki wykazała gmina miejska Głogów (330 tys. zł), w związku z zakończeniem zadania inwestycyjnego finansowanego przy udziale środków programu PHARE SSG.

Dochody i wydatki przeznaczone na realizację programów i projektów finansowanych przy udziale środków pochodzących z budżetu UE podlegają wyróżnieniu w budżetach poprzez zastosowanie odpowiedniej czwartej cyfry paragrafu dochodów i wydatków, w tym:

- dla środków przeznaczonych na realizację programów przedakcesyjnych — symbolu (końcówki paragrafu) „1” dla oznaczenia środków UE i „2” dla oznaczenia współfinansowania krajowego;
- dla środków przeznaczonych na realizację programów i projektów w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności — odpowiednio końcówki paragrafu „8” dla oznaczenia środków z budżetu UE i „9” dla oznaczenia współfinansowania krajowego.

Jak wynika z przedłożonych przez dolnośląskie JST sprawozdań budżetowych za 2007 rok, programy i projekty finansowane przy udziale środków pochodzących z budżetu UE realizowało 169 jednostek (86,2% jednostek). Łączna kwota dochodów otrzymanych z budżetu UE oraz środków współfinansowania krajowego wyniosła 666,1 mln zł, a wydatki związane z realizacją projektów wyniosły 886,8 mln zł.

Wielkość dochodów i wydatków dolnośląskich samorządów w związku z realizacją programów i projektów w 2007 r. przedstawia tab. 5.

Tab. 5. REALIZACJA PROJEKTÓW Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW UE

Wyszczególnienie	Dochody				Wydatki			
	środki UE*		środki krajowe** (współfinansowanie)		środki UE*		środki krajowe** (współfinansowanie i środki JST)	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
	[tys. zł]							
JST ogółem	347 029	589 827	73 075	76 310	486 374	520 666	343 121	366 141
Gminy, w tym:	151 851	209 764	35 859	27 907	207 798	152 375	129 878	106 163
– miejskie	55 554	93 734	16 760	15 460	86 237	71 176	72 500	47 034
– miejsko-wiejskie	52 586	57 288	9 624	5 597	66 009	46 062	30 228	40 223
– wiejskie	43 712	58 742	9 475	6 851	55 553	35 137	27 150	18 906
Powiaty	38 078	57 042	9 174	5 764	55 214	44 791	22 970	20 458
Miasta na prawach powiatu	108 834	196 423	5 511	6 197	136 701	175 949	120 299	151 789
Województwo samorządowe	48 267	126 597	22 531	36 442	86 660	147 551	69 974	87 732

* Paragrafy z końcówkami: 1, 8.

** Paragrafy z końcówkami: 2, 9.

W łącznej kwocie 666,1 mln zł środków otrzymanych w 2007 r. przez dolnośląskie samorządy:

- z budżetu UE pochodziło 589,8 mln zł, tj. 89% otrzymanego dofinansowania, z czego 99,6% środków przeznaczonych było na projekty realizowane w ramach NPR, 0,3% na projekty realizowane w ramach

⁴ Patrz przyp. 2.

NSRO (projekty samorządu województwa finansowane z PO Kapitał Ludzki), a pozostałą część stanowiły środki pomocy przedakcesyjnej UE;

- współfinansowanie krajowe wyniosło 76,3 mln zł, tj. 11% otrzymanego dofinansowania, z czego na programy i projekty realizowane w ramach NPR przeznaczono 99,8% środków, a na projekty realizowane w ramach pomocy przedakcesyjnej 0,2%.

W 2007 r. na realizację programów i projektów dolnośląskie samorządy otrzymały o 59% wyższe środki niż w roku poprzednim. Środki otrzymane w ramach pomocy przedakcesyjnej i dotacji rozwojowych miały znaczenie marginalne, natomiast środki uzyskane na realizację programów i projektów w ramach NPR były blisko dwukrotnie wyższe (wzrost o 96%).

Pod względem alokacji środków, podobnie jak w latach poprzednich, największymi beneficjentami pomocy z UE były samorządy gminne, które pozyskały łącznie prawie 209,8 mln zł, tj. 35,6% środków. Miasta na prawach powiatu uzyskały dofinansowanie w wysokości 196,4 mln zł, tj. 33,3%, a województwo samorządowe prawie 126,6 mln zł, czyli 21,5% środków. W najmniejszym stopniu dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej dotyczyło projektów realizowanych przez powiaty ziemskie, które uzyskały 9,7% środków.

Udział środków pomocy przedakcesyjnej i strukturalnej Unii Europejskiej w budżetach dolnośląskich JST w 2007 r. kształtował się na poziomie 5,5% wykonanych dochodów, przy czym:

- w budżecie województwa — wyniósł 12,9% (dla porównania w 2006 r. 6,7%, w 2005 r. 0,95%),
- w budżetach miast na prawach powiatu — wyniósł 6% (w 2006 r. 3,6%, w 2005 r. 1,5%),
- w budżetach gmin — wyniósł 4,2% (w 2006 r. 3,4%, w 2005 r. 0,9%), z czego gmin miejskich 4,9%, wiejskich 4,4%, a gmin miejsko-wiejskich 3,3%,
- w budżetach powiatów ziemskich — wyniósł 4% (w 2006 r. 3%, w 2005 r. 1,2%) dochodów.

Najwyższy wskaźnik udziału środków pochodzących z budżetu UE w zrealizowanych dochodach osiągnęły w 2007 roku:

- wśród powiatów ziemskich — powiat złotoryjski (29,8%),
- wśród miast na prawach powiatu — Jelenia Góra (17,2%),
- wśród gmin miejskich — Świeradów Zdrój (26,1%),
- wśród gmin miejsko-wiejskich — Świerzawa (25,1%),
- wśród gmin wiejskich — Krośnice (42,3%).

Ustalono, że w 2007 r. na 1 mieszkańca regionu przypadało średnio 204,82 zł dochodów z budżetu UE. Najwyższy wskaźnik na 1 mieszkańca osiągnęła gmina wiejska Krośnice — 1933,92 zł.

Wydatki dolnośląskich JST związane z finansowaniem programów i projektów realizowanych przy udziale środków pochodzących z budżetu UE wyniosły w 2007 r. łącznie 886,8 mln zł, z czego:

- wydatki w wysokości prawie 520,7 mln zł (59%) uzyskały dofinansowanie ze środków UE, w tym projekty i programy realizowane w ramach NPR — prawie 520,3 mln zł,
- współfinansowanie krajowe (środki własne JST, dotacje z budżetu państwa i inne) wyniosło 366,1 mln zł, tj. 41%, z czego na projekty i programy realizowane w ramach NPR przeznaczono 346,6 mln zł.

Na finansowanie projektów o charakterze inwestycyjnym przeznaczono 762,9 mln zł, tj. 86% środków, a na projekty miękkie 123,9 mln zł (14% środków).

Udział wydatków na programy i projekty realizowane przy udziale środków UE stanowił 8,5% wydatków JST w 2007 r., przy czym:

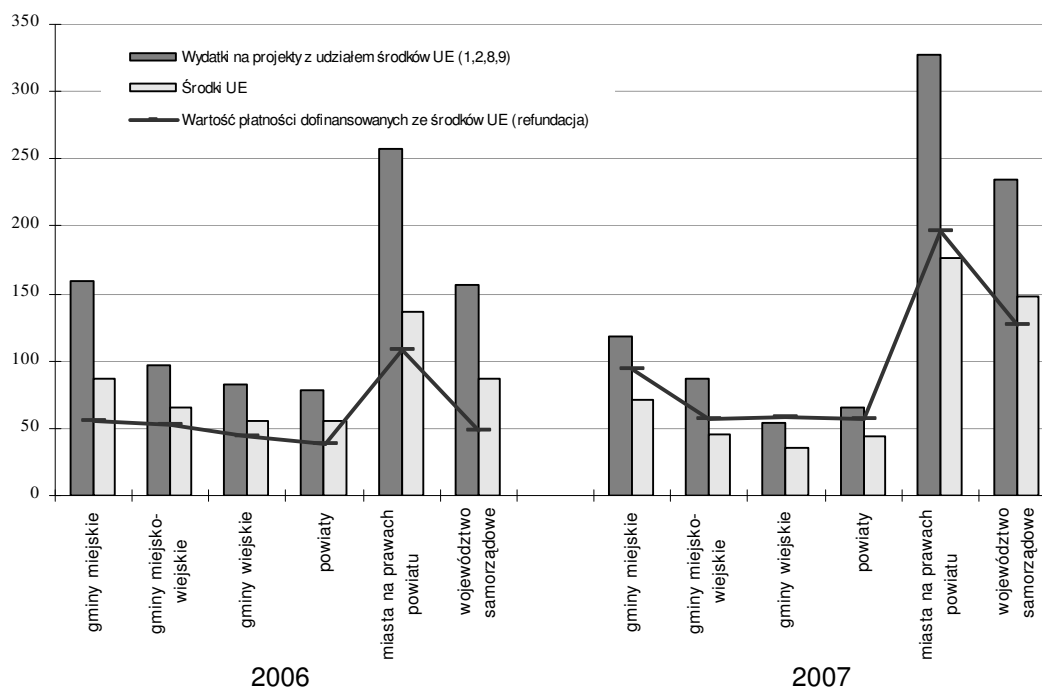
- w budżecie województwa udział ten wyniósł 26,8% (dla porównania w 2006 r. 19,7%),
- w budżetach miast na prawach powiatu — 10% (w 2006 r. 9,2%),
- w budżetach gmin — 5,3% (w 2006 r. 7,4%), z tego gmin miejskich 6,5%, miejsko-wiejskich 5% i wiejskich 4,1%,
- w budżetach powiatów — 4,6% (w 2006 r. 5,8%).

Na 1 mieszkańca regionu przypadało średnio 307,94 zł wydatków na programy i projekty realizowane przy udziale środków pochodzących z budżetu UE. Najwyższy wskaźnik uzyskała gmina wiejska Krośnice — 2043,17 zł na 1 mieszkańca gminy.

Najwyższy wskaźnik udziału wydatków na projekty i programy realizowane przy udziale środków UE w wydatkach ogółem osiągnęły w 2007 roku:

- wśród powiatów ziemskich — powiat złotoryjski (35,5% wydatków),
- miast na prawach powiatu — Jelenia Góra (29,3% wydatków),
- gmin miejskich — Nowa Ruda (31,1% wydatków),
- gmin miejsko-wiejskich — Świerzawa (35,4% wydatków),
- gmin wiejskich — Krośnice (44,9% wydatków).

Wydatki na projekty realizowane z udziałem środków UE oraz poziomem dofinansowania z budżetu Unii w latach 2006 i 2007 (w mln zł) przedstawia rys. 2.

Rys. 2.

Wydatki na projekty realizowane z udziałem środków Unii Europejskiej oraz poziomem dofinansowania z budżetu Unii w latach 2006 i 2007 (w mln zł)

Prezentacja graficzna pozwala zauważyć zmiany poziomu wydatków realizowanych przez jednostki poszczególnych szczebli. W 2007 r. wydatki na realizację programów i projektów współfinansowanych z budżetu UE były w przypadku samorządu województwa o 67,9% wyższe niż w 2006 r., a miast na prawach powiatu wyższe o 27%. Znacznie niższe wydatki zrealizowały natomiast samorządy gminne i powiatowe. W największym stopniu obniżenie poziomu wydatków na projekty realizowane z udziałem środków UE było zauważalne w budżetach gmin wiejskich (spadek o 34,7%).

W 2007 r. wartość płatności ze środków UE była o blisko 70% wyższa od zrealizowanych w roku ubiegłym. Największe przyspieszenie tempa dokonywania płatności na rzecz beneficjentów odnotowano w budżecie województwa samorządowego (o 162%) i w budżetach miast na prawach powiatu (wzrost o 80%). Realizację projektów w 2007 r. przez dolnośląskie JST wszystkich szczebli cechuje wyższy poziom zrealizowanych dochodów niż wydatków objętych refundacją, co świadczy o otrzymywaniu płatności za projekty zakończone w latach poprzednich.

7. Wielkość i dynamika wydatków

Zwiększenie w 2007 r. poziomu dochodów (o 13,2%), w tym transferów z budżetu UE, korzystnie wpłynęło na wielkość i dynamikę wydatków samorządowych. W 2007 r. JST województwa dolnośląskiego zrealizowały wydatki na łączną kwotę 10,4 mld zł, tj. o 898 mln 256 tys. zł (o 9,4%) wyższe niż w roku poprzednim. Spośród 196 jednostek niemal co trzecia zrealizowała wydatki niższe niż w 2006 r. (60 jednostek, tj. 31% ogółu).

Wydatki majątkowe wyniosły prawie 2,4 mld zł i były łącznie o 293,3 mln zł (o 14,2%) wyższe niż w roku poprzednim. Tempo wzrostu wydatków majątkowych było o 4,8 punktu proc. wyższe niż wydatków ogółem i o 1 punkt proc. wyższe niż tempo wzrostu dochodów.

Poziom wydatków dolnośląskich JST, w tym wydatków majątkowych, w latach 2006 i 2007 przedstawia tab. 6.

Tab. 6. DYNAMIKA WYDATKÓW

Wyszczególnienie	Wydatki w 2006 r.		Wydatki w 2007 r.				Dynamika (2006 = 100%)	
	ogółem	w tym majątkowe	ogółem	w tym majątkowe	w tym		wydatków ogółem	wydatków majątkowych
					w ramach programów UE ¹	w tym refundowane ze środków UE ²		
[tys. zł]							[%]	
JST ogółem	9 519 650	2 071 827	10 417 906	2 365 125	762 902	428 561	109,4	114,2
Gminy, w tym:	4 582 410	1 005 277	4 842 427	991 737	248 753	145 258	105,7	98,7
– miejskie	1 755 712	368 129	1 807 082	319 633	115 764	69 397	102,9	86,8
– miejsko-wiejskie	1 624 323	356 064	1 717 833	342 895	83 683	44 216	105,8	96,3
– wiejskie	1 202 374	281 084	1 317 511	329 210	49 307	31 644	109,6	117,1
Powiaty	1 351 430	161 669	1 422 745	161 959	46 440	30 665	105,3	100,2
Miasta na prawach powiatu	2 790 506	652 161	3 275 220	942 309	317 725	168 028	117,4	144,5
Województwo samorządowe	795 304	252 720	877 515	269 119	149 983	84 610	110,3	106,5

¹ Paragrafy właściwe dla wydatków majątkowych z końcówką 1, 2 i 8, 9.

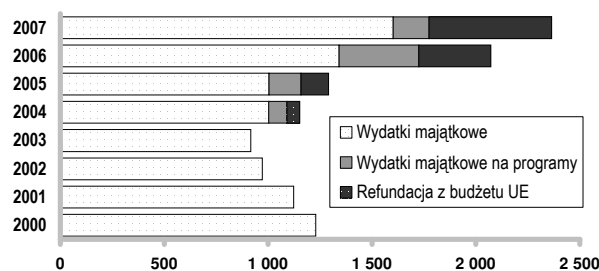
² Paragrafy właściwe dla wydatków majątkowych z końcówką 1 i 8.

W 2007 r. najwyższy wzrost wydatków dotyczył miast na prawach powiatu (wzrost o 484,7 mln zł, tj. o 17,4%) i województwa samorządowego (wzrost o 82,2 mln zł, tj. o 10,3%). Najniższą dynamikę wzrostu wydatków odnotowano w budżetach gmin miejskich (2,9%) i miejsko-wiejskich (5,8%), co było wynikiem obniżenia poziomu wydatków majątkowych (spadek odpowiednio o 13,2% i 3,7%). Wydatki powiatów wzrosły o 5,3%, w tym wydatki majątkowe zaledwie o 0,2%. Najwyższą dynamikę wzrostu wydatków majątkowych odnotowano w budżetach miast na prawach powiatu (wzrost o 290,1 mln zł, tj. o 44,5%) i budżetach gmin wiejskich (wzrost o 48,1 mln zł, tj. o 17,1%).

Analiza poziomu wydatków majątkowych poszczególnych JST pozwoliła ustalić, że w 2007 r. w porównaniu do roku poprzedniego:

- wzrost wydatków majątkowych odnotowano w budżetach 99 jednostek (łącznie na kwotę 562,6 mln zł), w tym: w 82 gminach, 13 powiatach, wszystkich miastach na prawach powiatu i w województwie samorządowym; najwyższy wzrost dotyczył Wrocławia (o 251,5 mln zł), województwa dolnośląskiego (o 16,4 mln zł), Chocianowa (o 14,7 mln zł), Kobierzyc (o 13,6 mln zł) i miasta Nowa Ruda (o 10,3 mln zł),
- obniżenie poziomu wydatków majątkowych wystąpiło w budżetach 97 jednostek (łącznie na kwotę 269,3 mln zł), w tym: 13 powiatów, 39 gmin wiejskich, 25 miejsko-wiejskich i 20 miejskich; największy spadek poziomu wydatków majątkowych dotyczył gmin miejskich: Świdnicy (zmniejszenie o 23,1 mln zł) i Głogowa (zmniejszenie o 18,8 mln zł).

Poziom wydatków majątkowych dolnośląskich JST w latach 2000–2007, w tym realizowanych w ramach programów współfinansowanych z budżetu UE wraz z poziomem otrzymanych refundacji, przedstawia rys. 3. Prezentacja graficzna pozwala zauważyć zmiany poziomu wydatków majątkowych i ich związek z realizacją projektów dofinansowanych ze środków UE. W 2007 r., w porównaniu do roku poprzedniego, poziom wydatków majątkowych na projekty realizowane w ramach programów operacyjnych wzrósł o 57,3 mln zł, tj. 6,9%, podczas gdy w 2006 r. wzrósł o 140,8%. Udział wydatków majątkowych na projekty stanowił 32,3% wydatków majątkowych (w 2006 r. stanowił 35,3% wydatków majątkowych). O ujemnej dynamice zmian zdecydowało zakończenie naboru wniosków o dofinansowanie projektów dla większości programów realizowanych w ramach NPR, jak również wygaszanie programów pomocy przedakcesyjnej. Ponadto w 2007 r. w związku z początkową fazą uruchamiania systemu instytucjonalnego dolnośląskie JST nie miały możliwości aplikowania o środki unijne na lata 2007–2013. Widoczne jest natomiast w 2007 r. przyspieszenie tempa wzrostu dokonywanych płatności refundacji kwalifikowalnych wydatków z budżetu UE. Udział refundacji w wydatkach majątkowych poniesionych w związku z realizacją projektów w 2007 r. wyniósł 77,3% i był o 29,8 punktu proc. wyższy niż w roku ubiegłym.

Rys. 3.

Wydatki majątkowe dolnośląskich JST w latach 2000–2007 (w mln zł)

8. Struktura wydatków

Struktura wydatków według działów klasyfikacji budżetowej pozwala określić kierunek wydatkowania środków z samorządowych budżetów. W 2007 r. w budżetach JST w regionie nastąpił wzrost wydatków na tyle proporcjonalny, że struktura wydatków w porównaniu z rokiem poprzednim nie uległa większym zmianom.

W 2007 r. nadal ponad połowa wydatków samorządowych budżetów przeznaczona była na realizację zadań z zakresu: oświaty, pomocy społecznej i transportu. Największy strumień środków skierowany został na zadania z zakresu oświaty i wychowania — 26,9% (w porównaniu z rokiem poprzednim był niższy o 0,5 punktu proc.). Do 15,6% (o 0,3 punktu proc.) zwiększył się udział wydatków na zadania z zakresu transportu i łączności. Na zadania związane z pomocą społeczną samorządy przeznaczyły 13,3% wydatków (spadek o 0,8 punktu proc.), na administrację — 9,8% (wzrost o 0,4 punktu proc.), na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska — 7,2% (wzrost o 0,2 punktu proc.). Udział wydatków w wybranych działach klasyfikacji przedstawia tab. 7.

Wydatki na oświatę dominowały wśród wydatków jednostek wszystkich szczebli z wyjątkiem województwa samorządowego, w którego budżecie udział wydatków oświatowych wyniósł 5,7% wydatków ogółem. W budżetach gmin udział ten stanowił 30,7% wydatków ogółem, powiatów — 33,0%, miast na prawach

powiatu — 24,3%. Wśród samorządów gminnych największy udział wydatków oświatowych w strukturze wydatków odnotowano w gminie miejsko-wiejskiej Bierutów — 48,0%, najniższy — w budżecie miasta Szczawno Zdrój — 15,6% wydatków ogółem. Na poziomie zbliżonym do lat poprzednich kształtował się udział wydatków na oświatę w budżetach miast na prawach powiatu — od 22,6% (Wrocław) do 37,4% (Legnica) oraz w budżetach powiatów — od 12,1% (legnicki) do 51,1% (głogowski).

Tab. 7. STRUKTURA WYDATKÓW

Wyszczególnienie	Udział wydatków przeznaczonych na finansowanie zadań [%]						
	oświaty i wychowania (dział 801)	transportu i łączności (dział 600)	pomocy społecznej (dział 852)	administracji publicznej (dział 750)	gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (dział 900)	gospodarki mieszkaniowej (dział 700)	kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (dział 921)
JST ogółem	26,9	15,6	13,3	9,8	7,2	5,0	4,4
Gminy, w tym:	30,7	8,5	17,1	11,1	9,3	5,8	4,7
– miejskie	28,5	10,0	18,0	10,2	9,2	8,9	4,8
– miejsko-wiejskie	32,6	6,1	17,2	11,3	9,2	4,7	4,4
– wiejskie	31,4	9,6	15,8	12,0	9,7	3,0	4,9
Powiaty	33,0	10,7	15,9	11,4	0,1	0,3	0,3
Miasta na prawach powiatu	24,3	23,9	10,0	7,5	9,0	7,1	4,6
Województwo samorządowe	5,7	32,1	0,2	9,0	0,0	0,1	8,4

Wyraźnie dominującym kierunkiem wydatkowania była również realizacja zadań z zakresu transportu i łączności — 15,6% wydatków. Najwięcej środków na realizację tych zadań wydatkowano z budżetu województwa samorządowego — 32,1% wydatków. Miasta na prawach powiatu przeznaczyły 23,9%, powiaty 10,7%, natomiast gminy 8,5% wydatków ogółem.

Wydatki samorządów na zadania z zakresu pomocy społecznej i administracji publicznej w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosły o 170 mln zł, z czego na zadania z zakresu pomocy społecznej przeznaczono o 42,5 mln zł więcej, a na administrację publiczną o 127,5 mln zł więcej. W wyniku takiego przeznaczenia środków nastąpił nieznaczny spadek udziału wydatków na pomoc społeczną a wzrost wydatków na administrację. Największy udział wydatków na pomoc społeczną dotyczy budżetów gmin (17,1% wydatków), co wynika z realizacji wielu zadań systemu pomocy społecznej. Najmniej wydatków na pomoc społeczną przeznacza województwo samorządowe (0,2% wydatków ogółem), które znaczne środki przeznacza na ochronę zdrowia, a także na rolnictwo i łowiectwo, (odpowiednio: 17,6% i 9,9% wydatków ogółem).

W przypadku miast na prawach powiatu odnotowano w 2007 r. niewielki wzrost udziału wydatków na zadania administracji publicznej oraz gospodarki komunalnej i ochrony środowiska — odpowiednio o 0,7 i 1,3 punktu proc.

Rok 2007 był kolejnym rokiem wzrostu udziału wydatków majątkowych w wydatkach ogółem. Udział ten wyniósł 22,7% i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrósł o 0,9 punktu proc. Największy udział odnotowuje się w budżecie województwa samorządowego (30,7% wydatków oraz w budżetach miast na prawach powiatu (28,8%). Najmniej na wydatki majątkowe (11,4%) przeznaczyły w swoich budżetach powiaty.

Na inwestycje związane z modernizacją i budową infrastruktury drogowej przeznaczono przeciętnie 33,9% wydatków majątkowych. Wydatki na inwestycje drogowe stanowiły w budżetach powiatów ziemskich, województwa dolnośląskiego i miast na prawach powiatu odpowiednio 52,2%, 40,9%, 38,9% wydatków majątkowych.

Realizacja zadań inwestycyjnych z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska stanowiła 19,2% wydatków majątkowych ogółem. Najwyższym udziałem inwestycji w gospodarce komunalnej charakteryzowały się wydatki majątkowe budżetów gmin — 26,1%, w tym gmin miejskich — 27,5%.

Udział wydatków majątkowych działu „Oświata i wychowanie” ukształtował się na poziomie 8,5% wydatków majątkowych JST w regionie. W największym stopniu inwestycje oświatowe realizowały gminy — 11,2% wydatków majątkowych, w tym miejsko-wiejskie — 12,7% wydatków majątkowych.

Strukturę wydatków majątkowych finansowanych z budżetów JST w 2007 r. przedstawia tab. 8.

Tab. 8. STRUKTURA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH WG DZIAŁÓW

Wyszczególnienie	Wydatki majątkowe [tys. zł]	Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem [%]	Udział wydatków majątkowych wg działów [%]				
			transport i łączność (600)	gospodarka komunalna i ochrona środowiska (900)	oświata i wychowanie (801)	gospodarka mieszkaniowa (700)	kultura fizyczna i sport (926)
JST ogółem	2 365 125	22,7	33,9	19,2	8,5	6,3	5,9
Gminy, w tym:	991 737	20,5	24,2	26,1	11,2	6,0	7,6
– miejskie	319 633	17,7	27,2	27,5	11,3	6,9	7,5
– miejsko-wiejskie	342 895	20,0	19,0	26,0	12,7	8,1	10,9
– wiejskie	329 210	25,0	26,7	24,7	9,6	2,9	4,2
Powiaty	161 959	11,4	52,2	0,0	9,0	0,2	0,0
Miasta na prawach powiatu	942 309	28,8	38,9	20,8	7,5	9,4	6,8
Województwo samorządowe	269 119	30,7	40,9	0,0	1,9	0,0	0,0

Województwo samorządowe na inwestycje związane z infrastrukturą transportu przeznaczyło ponad 40% wydatków majątkowych, kolejno: 21,8% na rolnictwo i łowiectwo, głównie na projekty dofinansowane ze środków pochodzących z budżetu UE i związane z modernizacją przepompowni, budowę i modernizację wałów przeciwpowodziowych, odbudową koryt rzek, potoków i kanałów. Na ochronę zdrowia województwo przeznaczyło 12,6% wydatków majątkowych, z czego 49,8% środków przeznaczonych zostało na budowę pawilonu szpitalnego wraz z wyposażeniem w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. J. Gromkowskiego we Wrocławiu.

9. Wydatki na 1 mieszkańca

Z budżetów JST województwa dolnośląskiego — w przeliczeniu na 1 mieszkańca regionu — wydano w 2007 r. 3618 zł, tj. o 317 zł (o 9,6%) więcej niż w roku poprzednim, w tym: z budżetów gmin 2357 zł, z budżetów powiatów 692 zł, z budżetów miast na prawach powiatu 3969 zł i z budżetu województwa 305 zł. Wzrost wydatków nastąpił w jednostkach wszystkich szczebli, kwotowo najwyższy w miastach na prawach powiatu (o 597 zł) i w gminach wiejskich (o 274 zł), niższy w gminach miejskich (o 77 zł) oraz miejsko-wiejskich (o 64 zł). Wydatki powiatów wzrosły o 35 zł, a województwa samorządowego o 29 zł.

Wydatki przypadające na 1 mieszkańca w 2007 r. ukształtowały się na mocno zróżnicowanym poziomie i zamknęły w następujących przedziałach:

- gminy: od 1667 zł do 6571 zł (w 2006 r. od 1379 zł do 6060 zł), w tym:
 - gminy miejskie: od 1667 zł (Kowary) do 4568 zł (Świeradów Zdrój),
 - gminy miejsko-wiejskie: od 1693 zł (Bolków) do 6571 zł (Polkowice),
 - gminy wiejskie: od 1771 zł (Ciepłowody) do 5563 zł (Kobierzyce);
- powiaty: od 451 zł (średzki) do 1126 zł (milicki);
- miasta na prawach powiatu: od 2989 zł (Legnica) do 4174 zł (Wrocław).

Jeszcze większe zróżnicowanie dotyczy wydatków majątkowych na 1 mieszkańca, które dla 2007 r. określono w następujących granicach:

- gminy: od 20 zł do 2979 zł (w 2006 r. od 11 zł do 2794 zł), w tym:
 - gminy miejskie: od 34 zł (Lubań) do 2031 zł (Świeradów Zdrój),
 - gminy miejsko-wiejskie: od 24 zł (Lubomierz) do 1864 zł (Polkowice),
 - gminy wiejskie: od 20 zł (Krotoszyce) do 2979 zł (Kobierzyce);

- powiaty: od 15 zł (dzierzoniowski) do 350 zł (złotoryjski);
- miasta na prawach powiatu: od 412 zł (Legnica) do 1291 zł (Jelenia Góra).

Poziom wydatków majątkowych na 1 mieszkańca w skali regionu w 2007 r. wyniósł 821 zł i był wyższy od poziomu roku ubiegłego o 103 zł, tj. 14,3%. Najwyższe wydatki majątkowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca zrealizowały miasta na prawach powiatu — 1142 zł i to w ich budżetach obserwuje się najwyższy wzrost tych wydatków o 354 zł (o 44,9%). Wzrost poziomu wydatków majątkowych przypadających na 1 mieszkańca dotyczy także budżetów gmin miejsko-wiejskich (o 16,4%) oraz budżetu województwa samorządowego (o 6,7%). Natomiast niepokojące jest obniżenie, w porównaniu do poprzedniego roku, poziomu wydatków majątkowych na 1 mieszkańca w budżetach gmin miejskich (spadek o 12,6%) i w budżetach gmin wiejskich (spadek o 3,7%).

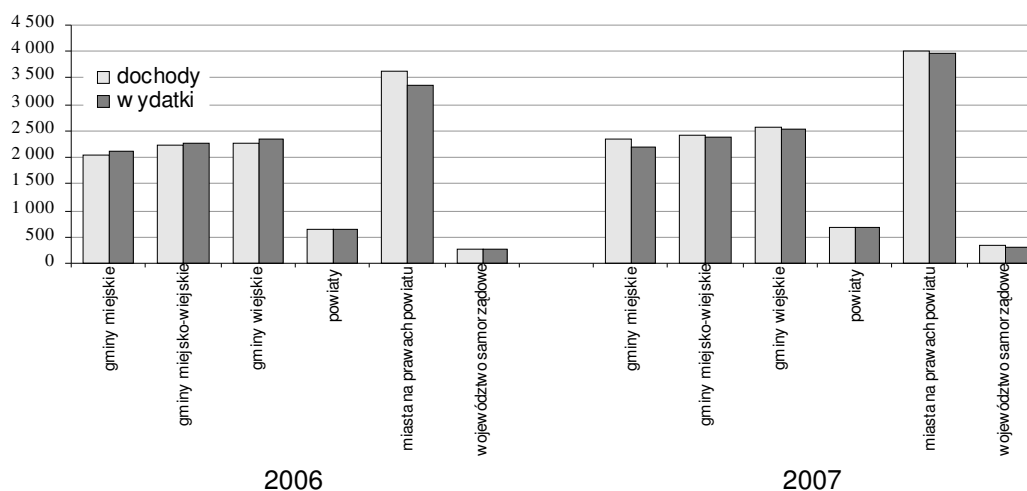
Wydatki na 1 mieszkańca, w tym wydatki majątkowe, w latach 2006 i 2007 przedstawia tab. 9.

Tab. 9. WYDATKI NA 1 MIESZKAŃCA

Wyszczególnienie	Wydatki na 1 mieszkańca				Zmiana poziomu wydatków przypadającymi na 1 mieszkańca	
	w 2006 r.		w 2007 r.		ogółem	w tym majątkowe
	ogółem	w tym majątkowe	ogółem	w tym majątkowe		
	[zł]					
JST ogółem	3 301	718	3 618	821	317	103
Gminy, w tym:	2 228	489	2 357	483	129	-6
– miejskie	2 134	447	2 211	391	77	-56
– miejsko-wiejskie	2 330	545	2 394	634	64	89
– wiejskie	2 263	496	2 536	478	274	-18
Powiaty	657	79	692	79	35	0
Miasta na prawach powiatu	3 373	788	3 969	1 142	597	354
Województwo samorządowe	276	88	305	93	29	5

W 2007 r. wydatki dolnośląskich JST przypadające na 1 mieszkańca były niższe od zrealizowanych dochodów o 97 zł (w roku poprzednim wydatki przewyższały dochody — o 24 zł).

Przewaga dochodów nad wydatkami wystąpiła w budżetach jednostek wszystkich szczebli, z wyjątkiem powiatów, które w 2007 r. wykonały nieznacznie wyższe wydatki niż dochody. Poziom dochodów i wydatków przypadających na 1 mieszkańca przedstawia rys. 4.

Rys. 4.

Poziom dochodów i wydatków przypadających na 1 mieszkańca w 2006 i 2007 roku (w zł)

Wyniki analizy porównawczej wskazują, że także w 2007 r. wydatki dolnośląskich JST na 1 mieszkańca ukształtowały się znacznie powyżej średnich, ustalonych dla jednostek odpowiednich szczebli w skali kraju. Wydatki gmin w regionie były o 147 zł wyższe, w tym gmin wiejskich wyższe o 276 zł, gmin miejsko-wiejskich wyższe o 209 zł, a gmin miejskich wyższe o 54 zł od średnich krajowych. Wydatki miast

na prawach powiatu, powiatów i województwa dolnośląskiego były wyższe odpowiednio o: 638 zł, 59 zł i 14 zł. Wyższy poziom wydatków na 1 mieszkańca dotyczy także wydatków majątkowych dolnośląskich gmin i miast na prawach powiatu, które od średnich krajowych były wyższe odpowiednio o 66 i o 362 zł.

10. Przychody i rozchody budżetów

Przychody budżetów JST województwa dolnośląskiego w 2007 r. wyniosły łącznie 1,31 mld zł, z czego 590,4 mln zł (45%) stanowiły przychody pochodzące z zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz sprzedaży wyemitowanych papierów wartościowych (przychody zwrotne), a 719,9 mln zł (54,8%) stanowiły przychody pochodzące z nadwyżek lat ubiegłych (nadwyżki budżetowej i wolnych środków). Pozostała część przychodów (0,2%) pochodziła ze spłat pożyczek udzielonych i z prywatyzacji majątku.

Przychody i rozchody budżetów jednostek poszczególnych szczebli przedstawia tab. 10.

Tab. 10. PRZYCHODY I ROZCHODY BUDŻETÓW

Wyszczególnienie	Przychody		Rozchody		Zadłużenie	
	ogółem	w tym kredyty, pożyczki, obligacje	ogółem	w tym spłata i wykup	ogółem	w tym z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji
	[tys. zł]					
JST ogółem	1 312 671	590 402	687 264	633 107	2 150 361	2 117 878
Gminy, w tym:	544 292	284 218	309 707	287 368	1 078 698	1 050 416
– miejskie	172 518	106 802	148 533	133 093	478 732	471 353
– miejsko-wiejskie	184 608	105 687	86 688	86 359	377 935	362 557
– wiejskie	187 166	71 729	74 486	67 916	222 031	216 506
Powiaty	184 871	118 484	90 152	79 334	341 398	340 337
Miasta na prawach powiatu	347 989	74 345	205 875	184 875	568 910	565 771
Województwo samorządowe	235 519	113 355	81 531	81 531	161 354	161 354

Przychody zwrotne zasilły budżety 144 jednostek, w tym:

- przychody z kredytów i pożyczek w wysokości prawie 473,8 mln zł włączyło w finansowanie budżetów 136 jednostek (118 gmin, 15 powiatów, 2 miasta na prawach powiatu i województwo samorządowe), absorbując odpowiednio: 44%, 20,8%, 15,7% i 19,5% tej kwoty; kredyty i pożyczki zaciągnięte na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy o finansach publicznych⁵, wyniosły łącznie 216,9 mln zł i stanowiły 45,8% zaciągniętych w tym roku budżetowym;
- przychody ze sprzedaży papierów wartościowych (obligacji) w wysokości 116,6 mln zł włączyło w finansowanie 27 jednostek (21 gmin, 5 powiatów i województwo samorządowe); przychody ze sprzedaży obligacji wyemitowanych w związku z finansowaniem programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z UE wyniosły prawie 18,3 mln zł.

Łączna kwota zaciągniętych w 2007 r. kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych papierów wartościowych stanowiła 5,5% dochodów i 5,7% wydatków wykonanych w tym roku budżetowym. Podobnie jak w latach poprzednich, jednostki finansowały deficyty swoich budżetów głównie przychodami z zaciągniętych kredytów i pożyczek, a w mniejszym stopniu przychodami ze sprzedaży papierów wartościowych. Zmieniła się, w porównaniu z latami poprzednimi, struktura przychodów zwrotnych. Obserwowana w latach 2004–2006 tendencja zmniejszania się udziału kredytów i pożyczek oraz wzrostu udziału papierów wartościowych uległa zmianie. Udział przychodów z kredytów i pożyczek wzrósł z 75,9% w 2006 r. do 80,2% w 2007 r., a udział przychodów ze sprzedaży papierów wartościowych obniżył się z 24,1% w 2006 r. do 19,8% w 2007 roku.

Ustalono, że 19 jednostek (16 gmin, 2 powiaty i województwo samorządowe) włączyło w finansowanie budżetów roku 2007 zarówno środki pochodzące z kredytów i pożyczek, jak i środki ze sprzedaży papierów wartościowych.

⁵ Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. nr 249, poz. 2104).

Rozchody samorządowych budżetów z tytułu spłaty kredytów i pożyczek, wykupu papierów wartościowych (w tym wykupu obligacji samorządowych), udzielenia pożyczek oraz innych celów wyniosły łącznie prawie 687,3 mln zł, a ich wartość określiły:

- spłaty kredytów i pożyczek w wysokości 563,9 mln zł (82,1% rozchodów), realizowane przez 189 jednostek, w tym spłaty kredytów i pożyczek na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z UE wyniosły prawie 212,2 mln zł,
- wykup wyemitowanych papierów wartościowych na kwotę prawie 69,2 mln zł (10,1% rozchodów), realizowany przez 33 jednostki (8 powiatów, 2 miasta na prawach powiatów i 23 gminy),
- udzielone pożyczki na kwotę 26,5 mln zł (3,9% rozchodów), które wystąpiły w budżetach 10 jednostek (4 powiatów, 1 miasta na prawach powiatu i 5 gmin),
- inne cele na kwotę prawie 27,7 mln zł (4,0% rozchodów).

Przychody z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz sprzedaży papierów wartościowych (w tym sprzedaży obligacji samorządowych) były w 2007 r. o 138,4 mln zł (o 19%) niższe od analogicznych w 2006 r., a rozchody z tytułu spłaty kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych (w tym sprzedaży obligacji samorządowych) były o 146,7 mln zł (o 30,2%) wyższe niż w 2006 roku.

11. Dług publiczny

Łączna kwota wliczanych do długu publicznego zobowiązań dolnośląskich JST wyniosła 2,15 mld zł, i w relacji do dochodów stanowiła 20,1% osiągniętych w tym roku budżetowym. Relacja ta była o 3,5 punktu proc. niższa w roku poprzednim, a na jej obniżenie miało wpływ zmniejszenie długu publicznego o 52,5 mln zł i równoczesny wzrost dochodów ogółem o ponad 1,25 mld zł. Rok budżetowy 2007 był kolejnym rokiem, w którym odnotowano obniżenie długu publicznego, jak i spadek wskaźnika zadłużenia dla wszystkich jednostek łącznie. Zmiany wskaźnika zadłużenia w latach 2006 i 2007 przedstawia tab. 11.

Analizując stan zadłużenia poszczególnych jednostek, odnotowano:

- spadek zadłużenia w 103 jednostkach (w 91 gminach, 10 powiatach, 2 miastach na prawach powiatu) na kwotę prawie 265,9 mln zł,
- wzrost zadłużenia w 93 jednostkach (w 75 gminach, 16 powiatach, 1 mieście na prawach powiatu i w województwie samorządowym) na kwotę ponad 213,3 mln zł.

Tab. 11. DŁUG PUBLICZNY I JEGO RELACJA DO DOCHODÓW

Wyszczególnienie	2006			2007		
	dochody	dług publiczny	relacja 3 : 2	dochody	dług publiczny	relacja 6 : 5
	[tys. zł]			[tys. zł]		
1	2	3	4	5	6	7
JST ogółem	9 451 807	2 202 906	23,6	10 698 117	2 150 361	20,1
Gminy, w tym:	4 454 273	1 083 370	23,9	5 010 737	1 078 698	21,5
– miejskie	1 680 636	510 740	28,3	1 919 105	478 732	24,9
– miejsko-wiejskie	1 612 106	355 916	23,0	1 749 032	377 935	21,6
– wiejskie	1 161 532	216 714	18,8	1 342 601	222 031	16,5
Powiaty	1 286 858	302 525	18,7	1 411 747	341 398	24,2
Miasta na prawach powiatu	2 991 380	687 473	30,3	3 295 840	568 910	17,3
Województwo samorządowe	719 296	129 538	2,2	979 792	161 354	16,5

Najwyższy wskaźnik zadłużenia wystąpił w powiatach. Przeciętna relacja wliczanych do długu publicznego zobowiązań tych jednostek do osiągniętych przez nie dochodów wyniosła 24,2%, z czego w powiecie złotoryjskim wskaźnik ten wyniósł 51,8%, natomiast w powiecie oławskim poziom był zbliżony do wartości zerowych. Dla gmin wskaźnik zadłużenia wyniósł 21,5% i wahał się od 0% (Niechlów, Rudna i Szczawno Zdrój) do ponad 60% (Żarów, Chocianów). Dla miast na prawach powiatu wskaźnik zadłużenia wyniósł

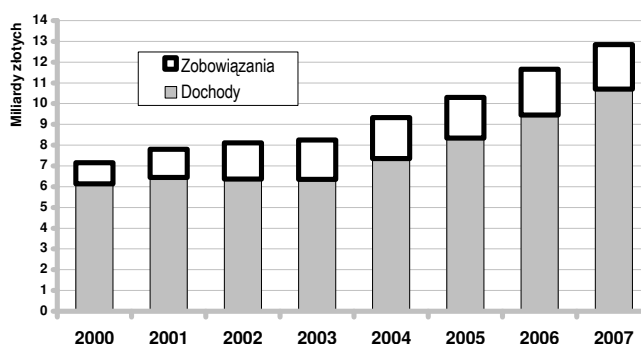
17,3%, najwyższy dotyczył Jeleniej Góry (32,8%), a najniższy Wrocławia (15,5%). W województwie samorządowym wskaźnik zadłużenia wyniósł 16,5%.

Łączną kwotę długu JST w regionie na koniec 2007 r. określiły zobowiązania z następujących tytułów dłużnych:

- zaciągniętych kredytów i pożyczek w łącznej wysokości prawie 1,55 mld zł, z tego zaciągniętych przez 159 gmin w wysokości prawie 798,2 mln zł, 3 miasta na prawach powiatu w wysokości prawie 422,8 mln zł, 21 powiatów w wysokości 266,6 mln zł oraz województwo samorządowe w wysokości prawie 61,4 mln zł; zobowiązania gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa samorządowego określiły odpowiednio: 51,5%, 27,3%, 17,2% i 4,0% łącznej kwoty zadłużenia z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek,
- wyemitowanych papierów wartościowych na kwotę 568,93 mln zł, z tego wyemitowanych przez 40 gmin na kwotę 252,2 mln zł, 2 miasta na prawach powiatu na kwotę 143 mln zł, województwo samorządowe na kwotę 100 mln zł i 10 powiatów na kwotę 73,7 mln zł, określiły odpowiednio 44,3%, 25,1%, 17,6% i 13,0% łącznej kwoty zobowiązań z tytułu wyemitowanych papierów,
- zobowiązań wymagalnych, łącznie na kwotę prawie 32,5 mln zł, które wystąpiły w 97 gminach na kwotę prawie 28,3 mln zł, w 2 miastach na prawach powiatu na kwotę ponad 3,1 mln zł i w 10 powiatach na kwotę 1,06 mln zł, i określiły odpowiednio: 87,1%, 9,7% i 3,2% łącznej kwoty zobowiązań wymagalnych.

Ustawową granicę zadłużenia, określoną relacją łącznej kwoty długu do wykonanych dochodów, przekroczyła gmina Żarów, której zadłużenie na koniec 2007 r. stanowiło 64,0% wykonanych dochodów, oraz gmina Chocianów — 60,6%. Jednak w obu gminach wskaźnik ten podlega korekcie w wyniku zastosowania wyłączeń ustawowych (art. 170 ust. 3 ustawy o finansach publicznych) dotyczących kredytów i pożyczek zaciągniętych na realizację projektów objętych dofinansowaniem ze środków funduszy strukturalnych UE. Wskaźniki po zastosowaniu wyłączeń wyniosły dla tych gmin odpowiednio 57,6% i 51,0% wykonanych dochodów.

Poziom dochodów i zadłużenia dolnośląskich jednostek w latach 2000–2007 według wartości nominalnej przedstawiono na rys. 5.

Rys. 5.

Poziom dochodów i zadłużenia dolnośląskich JST w latach 2000–2007

12. Wnioski

Analiza przekrojowa w latach 2000–2007 pozwala zauważyć stałą tendencję wzrostową dochodów JST województwa dolnośląskiego: z 6,14 mld zł w 2000 r. zł do prawie 10,7 mld zł w 2007 r., oraz łącznej kwoty długu z 1,08 mld zł do 2,15 mld zł. Relacja zadłużenia do dochodów w latach 2000–2003 wzrastała z 16,6% w 2000 r. do 29,8% w 2003 r., natomiast w kolejnych latach wystąpiła pozytywna zmiana wyrażająca się obniżaniem wskaźnika zadłużenia do poziomu 20,1% w 2007 roku. Przy uwzględnieniu ustawowych wyłączeń z tytułu kredytów i pożyczek zaciągniętych na realizację projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy UE (w 2007 r. 104 mln zł), wskaźnik zadłużenia dolnośląskich JST wynosi 19,1% dochodów wykonanych w 2007 roku.

Posiłkując się opracowanym przez Ministerstwo Finansów zestawem wskaźników pozwalających na ocenę sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego, poddano ocenie uzyskany przez dolnośląskie JST w 2007 r. poziom wyniku operacyjnego (nadwyżki operacyjnej lub deficytu operacyjnego) i ustalono jego

relację do wykonanych dochodów. Należy mieć na względzie to, iż pomimo braku uregulowań prawnych w tym zakresie zarówno obliczanie wyniku operacyjnego, jak i jego relacji do dochodów w danym roku budżetowym jest coraz powszechniej wykorzystywane przy ocenie potencjalnej zdolności jednostki do spłaty zobowiązań z tytułu zaciągania kredytów i pożyczek oraz emisji obligacji.

Poziom nadwyżki operacyjnej i jej relacja do dochodów — w ocenie Ministerstwa Finansów — określa możliwość przeznaczania przez jednostki środków na wydatki inwestycyjne oraz spłatę bieżących i przyszłych zobowiązań. Wysoki poziom nadwyżki operacyjnej i jej relacji do dochodów wskazuje bezpieczną sytuację i informuje o możliwości terminowego regulowania zobowiązań. Ujemny wynik operacyjny sygnalizuje zagrożenie utraty zdolności spłaty zobowiązań.

Ocena sytuacji finansowej dolnośląskich JST, przy zastosowaniu relacji wyniku operacyjnego do dochodów wykonanych, pozwoliła na ustalenie następujących poziomów tego wskaźnika w 2007 roku:

- gminy: łącznie 11,2% dochodów, z tego gminy miejskie 8,6%, wiejskie 14,7%, miejsko-wiejskie 11,2%; ujemna wartość wskaźnika wystąpiła w 11 gminach: 5 miejskich, 3 wiejskich i 3 miejsko-wiejskich (w 2006 r. wystąpiła w 26 gminach),
- powiaty: łącznie 3,0% dochodów, przy czym wartość wskaźnika zawiera się w przedziale od -17,8% (powiat jaworski) do 23,1% (powiat polkowicki); ujemna wartość wskaźnika wystąpiła w 6 powiatach (w 2006 r. w 10 powiatach),
- miasta na prawach powiatu: od 8,5% (Legnica) do 11,1% (Wrocław),
- województwo samorządowe 23,4% dochodów.

Ustalone dla poszczególnych JST wartości procentowe relacji wyniku operacyjnego do dochodów przedstawiono w zestawieniu nr 2.

Ustalone dla gmin poziomy tej relacji wskazują bardzo duże zróżnicowanie, które w przypadku:

- gmin miejskich zawiera się w przedziale: od -5,4% (Duszniki Zdrój) do 23,6% (Lubin); ujemna wartość wskaźnika wystąpiła w 6 gminach (w 2006 r. wystąpiła w 8 gminach),
- gmin wiejskich — w przedziale od -3,4% (Lewin Kłodzki) do 50,8% (Osiecznica); ujemna wartość wskaźnika wystąpiła w 3 gminach (w 2006 r. w 10 gminach),
- gmin miejsko-wiejskich — w przedziale od -1,4% (Szczytna) do 28,6% (Polkowice); ujemna wartość wskaźnika wystąpiła w 2 gminach (w 2006 r. w 8 gminach).

Analiza porównawcza dla lat 2006 i 2007 wskazuje, że wśród 17 jednostek z ujemnym wynikiem operacyjnym aż w 13 przypadkach (4 powiaty i 9 gmin) sytuacja taka wystąpiła w obu latach budżetowych.

Tu zauważyć należy, że w świetle zapowiadanych zmian przy ocenie zdolności jednostki samorządu terytorialnego do spłaty zobowiązań należało obliczyć średnią arytmetyczną poziomów relacji z trzech lat (roku budżetowego i dwóch poprzedzających). Zasadności metody liczenia z dwóch lat poprzedzających dowodzi m.in. przykład gminy Osiecznica. Jednostka ta w 2006 r. otwierała dolny przedział relacji (-38,2%), podczas gdy w 2007 r. zamknęła granicę przedziału górnego (50,8% dochodów). Jej średnia relacji, liczona dla dwóch lat poprzedzających rok budżetowy 2008, wyniosła 12,6% dochodów.

Zapowiadany kierunek zmian w systemie finansów publicznych — czego dowodzi zamieszczanie na stronach MF wykazów jednostek, które nie uzyskały nadwyżki operacyjnej, a także opracowanie zestawu wskaźników — wskazuje możliwość wprowadzenia nowych relacji, wyznaczających ustawowe ograniczenie poziomu długu publicznego jednostek samorządu terytorialnego.

Analizę sporządzili:
Magdalena Głowacz
Magdalena Smaga
Ewa Zarzecka

Zestawienie 1.

WYKONANIE BUDŻETÓW W JST WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO W ROKU 2007 (w zł)

Jednostki samorządu terytorialnego	OGÓLEM							NA 1 MIESZKAŃCA						
	DOCHODY	w tym dochody własne	WYDATKI	w tym wydatki majątkowe	WYNIK BIEŻĄCY*	WYNIK BUDŻETU	DLUG PUBLICZNY	DOCHODY	w tym dochody własne	WYDATKI	w tym wydatki majątkowe	WYNIK BIEŻĄCY*	WYNIK BUDŻETU	DLUG PUBLICZNY
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
JST WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO OGÓLEM	10 698 116 906	6 838 128 572	10 417 906 454	2 365 124 738	1 185 542 646	280 210 452	2 150 360 634	3 715	2 375	3 618	821	412	97	747
Dolnośląskie województwo samorządowe	979 792 073	724 563 944	877 514 650	269 119 218	229 718 907	102 277 422	161 354 275	340	252	305	93	80	36	56
Powiaty ziemskie	1 411 747 484	474 662 497	1 422 744 976	161 958 873	42 455 661	-10 997 492	341 397 708	687	231	692	79	21	-5	166
bolesławiecki	48 705 802	15 992 006	48 310 149	5 485 259	2 847 866	395 653	7 306 162	550	181	546	62	32	4	83
dzierżoniowski	65 683 653	19 862 148	66 501 034	1 547 142	-4 418 378	-817 381	19 884 431	629	190	637	15	-42	-8	190
głogowski	70 955 706	26 803 919	65 299 936	1 667 744	6 057 241	5 655 770	19 826 291	810	306	745	19	69	65	226
górowski	26 916 711	5 233 466	26 961 897	1 408 647	752 477	-45 187	8 823 432	739	144	740	39	21	-1	242
jaworski	38 204 725	7 616 452	45 084 504	2 032 282	-6 807 046	-6 879 779	17 286 500	737	147	870	39	-131	-133	333
jeleniogórski	49 711 091	20 318 175	49 311 582	3 413 737	-2 929 902	399 509	21 642 784	781	319	774	54	-46	6	340
kamiennogórski	27 452 598	8 486 177	29 351 194	2 415 980	-1 473 901	-1 898 596	9 900 821	595	184	636	52	-32	-41	215
klodzki	118 251 720	34 227 590	122 750 756	8 075 821	-945 474	-4 499 036	52 765 714	714	207	741	49	-6	-27	319
legnicki	41 531 258	13 363 727	41 386 301	1 042 317	703 153	144 958	10 767 130	782	252	779	20	13	3	203
lubański	38 184 154	10 578 301	34 939 176	1 694 019	4 421 754	3 244 978	13 150 000	673	186	616	30	78	57	232
lubiński	75 770 596	33 973 656	74 141 878	9 638 101	8 787 615	1 628 718	542 332	719	322	704	91	83	15	5
lwówecki	40 929 746	12 603 937	43 269 978	8 897 568	815 469	-2 340 232	2 924 500	856	264	905	186	17	-49	61
milicki	39 559 302	13 504 210	41 477 293	10 993 322	509 324	-1 917 991	5 012 300	1 074	367	1 126	298	14	-52	136
oleśnicki	75 615 964	22 412 251	80 629 525	11 072 513	-511 466	-5 013 561	27 000 927	731	217	780	107	-5	-48	261
oławski	39 029 539	16 126 498	37 018 236	1 861 694	2 964 637	2 011 302	2 531	547	226	519	26	42	28	0
polkowicki	39 706 834	21 135 619	35 028 967	5 808 065	9 179 783	4 677 867	1 202 267	649	346	573	95	150	76	20
strzeliński	35 371 372	8 574 216	37 634 080	5 889 118	196 234	-2 262 709	3 932 934	803	195	854	134	4	-51	89
średzki	27 341 870	10 252 041	22 290 909	1 028 643	3 571 765	5 050 961	4 650 000	553	207	451	21	72	102	94
świdnicki	112 780 327	31 602 306	115 575 163	22 422 644	466 681	-2 794 836	21 924 000	705	198	722	140	3	-17	137
trzebnicki	44 644 154	15 451 209	40 822 905	3 271 469	5 414 023	3 821 249	0	574	199	525	42	70	49	0
wałbrzyski	111 539 235	32 736 941	117 367 089	14 782 363	3 339 862	-5 827 854	35 463 912	610	179	642	81	18	-32	194
wołowski	32 085 731	8 255 300	31 712 935	2 275 855	593 803	372 796	10 100 000	677	174	669	48	13	8	213
wrocławski	52 708 934	26 169 095	58 755 168	12 989 143	3 562 547	-6 046 235	2 524	504	250	562	124	34	-58	0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ząbkowicki	56 141 236	14 275 148	54 221 755	1 404 821	1 442 380	1 919 482	18 840 000	813	207	786	20	21	28	273
zgorzelecki	60 344 275	26 458 819	57 937 726	4 907 159	3 473 979	2 406 549	6 408 262	643	282	617	52	37	26	68
zlotoryjski	42 580 951	18 649 290	44 964 839	15 933 447	441 236	-2 383 888	22 037 954	934	409	987	350	10	-52	484
Powiaty grodzkie	3 295 839 880	2 537 046 153	3 275 219 655	942 309 328	354 189 222	20 620 225	568 910 345	3 994	3 074	3 969	1 142	429	25	689
Jelenia Góra	307 061 261	196 917 931	315 430 953	111 269 920	30 401 213	-8 369 692	100 761 194	3 561	2 284	3 658	1 291	353	-97	1 169
Legnica	321 579 700	184 882 553	313 911 125	43 265 733	27 180 209	7 668 575	54 806 115	3 062	1 760	2 989	412	259	73	522
Wrocław	2 667 198 919	2 155 245 669	2 645 877 577	787 773 674	296 607 799	21 321 342	413 343 036	4 207	3 400	4 174	1 243	468	34	652
Gminy ogółem	5 010 737 469	3 101 855 979	4 842 427 173	991 737 320	559 178 855	168 310 296	1 078 698 306	2 439	1 510	2 357	483	272	82	525
Gminy miejskie	1 919 104 716	1 315 306 732	1 807 082 363	319 632 616	165 026 147	112 022 353	478 732 259	2 348	1 609	2 211	391	202	137	586
Bielawa	59 923 052	32 279 148	57 880 166	8 052 683	5 826 709	2 042 886	14 823 264	1 926	1 038	1 861	259	187	66	477
Boguszów-Gorce	35 255 680	18 962 708	33 887 612	1 985 610	1 186 788	1 368 068	244 520	2 127	1 144	2 044	120	72	83	15
Bolesławiec	110 412 912	80 464 256	115 127 914	43 586 081	11 589 644	-4 715 001	27 234 305	2 724	1 985	2 841	1 075	286	-116	672
Chojnów	28 805 704	13 436 233	27 479 421	4 149 141	3 532 670	1 326 283	904 729	1 985	926	1 893	286	243	91	62
Duszniki Zdrój	13 588 025	8 886 587	14 335 279	2 746 593	-734 582	-747 254	1 871 473	2 672	1 747	2 819	540	-144	-147	368
Dzierżoniów	81 322 741	57 137 132	81 746 737	26 735 542	4 429 284	-423 996	22 572 425	2 359	1 658	2 372	776	129	-12	655
Głogów	177 334 645	132 945 295	149 796 547	21 146 294	35 587 335	27 538 098	39 736 546	2 588	1 940	2 186	309	519	402	580
Jawor	48 596 715	30 043 559	49 669 475	7 131 767	2 264 140	-1 072 760	9 204 672	2 008	1 241	2 052	295	94	-44	380
Jedlina Zdrój	13 487 029	8 434 445	12 553 291	3 380 502	426 080	933 738	3 552 065	2 652	1 658	2 468	665	84	184	698
Kamienna Góra	44 489 352	27 161 861	44 774 995	8 136 339	1 176 917	-285 643	4 758 457	2 099	1 282	2 113	384	56	-13	225
Karpacz	22 621 450	19 394 669	20 603 843	5 132 938	-324 715	2 017 607	4 862 485	4 518	3 874	4 115	1 025	-65	403	971
Kłodzko	57 812 533	38 309 232	55 471 010	5 626 501	4 077 129	2 341 523	14 065 390	2 059	1 364	1 976	200	145	83	501
Kowary	22 111 554	12 148 905	19 580 177	1 644 598	2 309 111	2 531 377	52 066	1 882	1 034	1 667	140	197	216	4
Kudowa Zdrój	23 712 630	15 503 747	23 390 320	4 865 379	-56 084	322 310	5 651 872	2 342	1 531	2 310	481	-6	32	558
Lubań	45 392 927	29 670 404	41 295 989	753 508	3 276 169	4 096 938	18 619 379	2 073	1 355	1 886	34	150	187	850
Lubin	190 511 143	144 901 088	173 978 778	30 640 478	44 982 255	16 532 365	33 914 486	2 507	1 907	2 289	403	592	218	446
Nowa Ruda	56 782 656	35 409 988	60 356 386	22 772 173	746 981	-3 573 730	18 932 529	2 361	1 472	2 510	947	31	-149	787
Oleśnica	82 761 198	57 162 322	73 938 660	15 173 792	12 934 443	8 822 538	8 946	2 242	1 548	2 003	411	350	239	0
Olawa	69 149 333	50 946 211	67 526 505	12 771 266	2 616 383	1 622 828	17 788 408	2 247	1 655	2 194	415	85	53	578
Piechowice	13 580 364	8 907 831	12 554 472	398 228	688 151	1 025 892	3 092 236	2 088	1 370	1 931	61	106	158	476
Pieszycy	15 099 741	6 533 418	15 698 779	2 732 251	654 625	-599 037	4 808 858	1 604	694	1 668	290	70	-64	511
Piława Góra	12 455 504	5 266 198	11 766 514	535 714	772 011	688 990	3 907 699	1 847	781	1 745	79	114	102	579
Polanica Zdrój	22 424 382	16 788 495	19 716 992	2 921 543	-1 020 412	2 707 390	4 861 062	3 224	2 414	2 835	420	-147	389	699
Szczawno Zdrój	37 331 244	33 453 752	17 652 196	4 528 003	-422 707	19 679 047	0	6 703	6 007	3 170	813	-76	3 534	0
Szklarska Poręba	19 792 939	14 382 201	18 294 245	2 352 191	887 786	1 498 694	1 366 986	2 828	2 055	2 613	336	127	214	195
Świdnica	140 991 976	101 710 832	117 160 055	13 841 773	2 373 502	23 831 921	32 155 552	2 344	1 691	1 948	230	39	396	535
Świebodzice	46 607 984	31 436 206	41 838 361	6 190 178	6 870 084	4 769 624	10 330 707	2 026	1 367	1 819	269	299	207	449

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Świeradów Zdrój	21 551 034	14 204 039	20 723 738	9 215 694	708 282	827 297	6 401 754	4 750	3 131	4 568	2 031	156	182	1 411
Wałbrzych	281 409 005	189 047 932	282 650 645	24 459 272	10 106 924	-1 241 640	137 509 272	2 263	1 520	2 273	197	81	-10	1 106
Wojcieszów	7 533 414	2 953 659	7 043 615	322 686	595 027	489 799	1 566 000	1 899	745	1 776	81	150	123	395
Zawidów	10 498 245	6 039 328	10 758 971	2 895 907	1 085 891	-260 726	3 059 300	2 390	1 375	2 450	659	247	-59	697
Zgorzelec	69 857 465	48 306 242	70 672 962	17 707 280	5 991 383	-815 497	18 609 933	2 148	1 485	2 173	544	184	-25	572
Złotyja	35 900 140	23 078 808	37 157 717	5 100 712	-111 059	-1 257 577	12 264 880	2 181	1 402	2 257	310	-7	-76	745
Gminy wiejskie	1 342 600 792	751 988 129	1 317 511 431	329 209 564	197 836 002	25 089 361	222 030 564	2 585	1 448	2 536	634	381	48	427
Bolesławiec	26 735 519	16 382 952	23 570 910	7 202 130	8 769 591	3 164 608	518 750	2 114	1 296	1 864	570	693	250	41
Borów	10 082 614	4 599 741	9 676 390	800 279	536 297	406 224	514 800	1 948	889	1 870	155	104	78	99
Chojnów	19 512 444	10 230 954	18 571 851	4 123 195	2 361 872	940 593	1 630 139	2 087	1 094	1 986	441	253	101	174
Ciepłowody	6 477 973	2 657 565	5 638 125	181 628	910 234	839 848	580 131	2 035	835	1 771	57	286	264	182
Cieszków	10 615 860	3 256 884	12 569 792	2 708 137	178 286	-1 953 931	3 879 551	2 305	707	2 729	588	39	-424	842
Czarny Bór	12 758 635	6 841 299	12 202 960	994 749	1 068 884	555 675	128 882	2 659	1 426	2 543	207	223	116	27
Czernica	30 236 122	21 131 598	28 112 992	7 383 805	21 850	2 123 131	3 055 607	3 115	2 177	2 896	761	2	219	315
Długolęka	59 296 859	40 173 933	52 331 867	18 619 380	22 539 331	6 964 992	3 462 127	2 773	1 879	2 447	871	1 054	326	162
Dobromierz	10 454 988	4 872 820	10 580 814	1 097 224	665 958	-125 826	248 000	1 936	902	1 959	203	123	-23	46
Dobroszyce	14 946 543	7 666 213	13 403 089	3 501 849	2 649 796	1 543 454	2 136 970	2 458	1 261	2 204	576	436	254	351
Domaniów	10 275 415	3 721 935	9 562 372	240 783	447 907	713 043	2 776 188	1 937	702	1 803	45	84	134	523
Dziedowa Kłoda	9 734 421	2 503 831	10 382 192	1 332 579	69 919	-647 771	2 575 000	2 127	547	2 268	291	15	-142	563
Dzierżoniów	16 789 708	7 177 479	16 852 303	2 322 006	863 826	-62 595	5 545 395	1 791	766	1 798	248	92	-7	592
Gaworzycy	9 596 839	3 077 662	9 838 253	2 457 865	1 007 854	-241 414	3 665 448	2 491	799	2 553	638	262	-63	951
Głogów	13 025 648	8 138 580	12 251 052	1 074 117	1 779 447	774 596	2 962 800	2 273	1 420	2 138	187	311	135	517
Grębocice	15 835 004	9 444 270	14 964 449	3 169 553	3 084 015	870 555	278 000	2 993	1 785	2 828	599	583	165	53
Gromadka	13 609 652	6 478 956	13 357 713	2 371 374	1 419 901	251 939	1 975 331	2 453	1 168	2 408	427	256	45	356
Janowice Wielkie	8 585 597	3 534 340	8 054 517	658 229	705 102	531 079	3 185 972	2 127	875	1 995	163	175	132	789
Jemielno	8 388 842	2 626 042	8 792 352	1 808 374	298 538	-403 510	2 496 975	2 704	847	2 834	583	96	-130	805
Jerzmanowa	15 646 145	11 647 888	17 679 453	7 592 251	4 625 694	-2 033 308	5 065 370	4 621	3 440	5 221	2 242	1 366	-601	1 496
Jeżów Sudecki	12 329 205	6 793 877	14 223 354	5 021 608	2 795 831	-1 894 149	2 192 264	1 927	1 062	2 223	785	437	-296	343
Jordanów Śląski	7 361 402	3 918 560	6 050 015	788 288	652 638	1 311 387	160 000	2 427	1 292	1 995	260	215	432	53
Kamieniec Ząbkowicki	18 896 657	8 527 134	16 528 961	485 441	2 605 663	2 367 695	3 083 163	2 166	977	1 894	56	299	271	353
Kamienna Góra	18 846 216	8 785 165	18 074 885	1 891 776	1 737 905	771 332	2 159 800	2 160	1 007	2 072	217	199	88	248
Kłodzko	36 313 307	17 098 459	36 037 173	6 752 774	1 418 064	276 134	11 767 485	2 136	1 006	2 120	397	83	16	692
Kobierzyce	74 711 539	63 120 157	77 453 046	41 476 221	28 498 183	-2 741 508	10 650 000	5 366	4 534	5 563	2 979	2 047	-197	765
Kondratowice	11 804 545	5 848 908	9 120 408	579 335	2 436 184	2 684 137	79 510	2 573	1 275	1 988	126	531	585	17
Kostomłoty	13 158 512	5 781 375	13 641 126	1 251 252	506 754	-482 614	6 745 469	1 911	840	1 981	182	74	-70	980
Kotla	9 590 978	4 752 175	9 134 452	161 088	96 335	456 526	675 711	2 316	1 148	2 206	39	23	110	163

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Krośnice	36 552 291	22 543 079	36 393 965	20 651 247	2 681 459	158 325	10 722 860	4 571	2 819	4 552	2 583	335	20	1 341
Krotoszyce	6 796 551	3 722 220	6 640 915	57 677	3 386	155 636	1 386 844	2 360	1 292	2 306	20	1	54	482
Kunice	14 345 751	9 658 428	13 009 030	884 042	1 726 440	1 336 720	4 418 000	2 795	1 882	2 535	172	336	260	861
Legnickie Pole	16 160 916	10 447 167	17 110 643	6 995 989	1 989 473	-949 727	4 932 336	3 251	2 102	3 442	1 407	400	-191	992
Lewin Kłodzki	5 699 030	3 527 467	4 733 396	267 544	-196 499	965 633	252 360	3 101	1 919	2 575	146	-107	525	137
Lubań	13 569 565	5 345 196	13 164 381	2 224 534	1 856 330	405 184	668 853	2 067	814	2 006	339	283	62	102
Lubin	46 147 542	38 996 191	57 868 617	30 832 906	16 667 696	-11 721 075	459 095	3 967	3 352	4 975	2 651	1 433	-1 008	39
Łagiewniki	14 268 379	6 415 415	13 098 838	774 094	466 788	1 169 542	1 261 824	1 960	881	1 799	106	64	161	173
Malczyce	11 816 272	5 859 548	11 328 994	744 215	420 953	487 278	366 711	1 985	984	1 903	125	71	82	62
Marcinowice	14 848 219	6 585 285	13 254 886	1 222 796	758 554	1 593 333	3 732 405	2 299	1 020	2 052	189	117	247	578
Marciszów	10 392 425	4 450 430	9 415 925	1 387 972	1 001 658	976 500	3 696 912	2 227	954	2 018	297	215	209	792
Męcinka	12 242 320	6 797 186	11 289 026	2 577 637	1 536 981	953 295	3 595 177	2 585	1 435	2 384	544	325	201	759
Mietków	8 896 383	5 265 168	8 724 797	851 039	562 357	171 586	880 000	2 278	1 348	2 234	218	144	44	225
Miękinia	25 823 384	14 647 290	22 951 677	2 139 961	2 873 147	2 871 707	898 000	2 175	1 234	1 933	180	242	242	76
Miłkowice	17 221 594	9 514 711	13 755 905	2 930 752	1 487 603	3 465 689	2 835 140	2 853	1 576	2 279	485	246	574	470
Mściwojów	8 506 638	3 726 965	9 597 171	1 922 777	167 451	-1 090 533	3 455 151	2 113	926	2 384	478	42	-271	858
Mysłakowice	20 901 303	10 948 138	20 114 933	1 012 496	1 288 643	786 370	3 626 953	2 090	1 094	2 011	101	129	79	363
Niechlów	11 928 289	4 642 982	11 807 001	1 339 238	111 477	121 289	0	2 321	903	2 298	261	22	24	0
Nowa Ruda	29 341 110	14 546 320	33 094 670	10 047 145	567 512	-3 753 561	5 875 401	2 416	1 198	2 726	827	47	-309	484
Oleśnica	25 106 267	13 515 232	24 789 252	6 498 201	4 301 781	317 015	2 700 000	2 207	1 188	2 179	571	378	28	237
Oława	37 601 414	22 837 897	41 043 952	15 948 124	850 110	-3 442 539	9 025 202	2 770	1 682	3 023	1 175	63	-254	665
Osiecznica	38 790 415	26 737 560	29 106 169	14 593 473	19 712 386	9 684 246	4 375 000	5 485	3 781	4 116	2 064	2 787	1 369	619
Paszowice	7 652 636	3 304 818	7 586 411	733 697	273 666	66 226	880 086	1 995	862	1 978	191	71	17	229
Pęcław	5 602 994	1 912 952	5 935 597	557 575	-118 668	-332 603	1 890 668	2 408	822	2 551	240	-51	-143	812
Pielgrzymka	10 348 426	3 087 057	10 636 591	1 335 614	635 771	-288 165	2 490 984	2 203	657	2 264	284	135	-61	530
Platerówka	4 060 056	1 899 754	4 042 365	466 543	357 907	17 691	127 309	2 339	1 094	2 329	269	206	10	73
Podgórzyn	17 648 951	9 813 885	17 755 353	2 678 857	499 633	-106 402	4 254 739	2 252	1 252	2 265	342	64	-14	543
Przeworno	11 103 725	3 604 139	10 420 360	1 308 256	1 278 592	683 364	1 013 155	2 127	690	1 996	251	245	131	194
Radwanice	12 236 295	5 515 111	13 163 613	4 677 066	2 383 702	-927 318	2 309 953	2 746	1 238	2 954	1 050	535	-208	518
Rudna	31 206 177	24 048 624	30 243 218	8 926 453	8 764 314	962 959	0	4 323	3 332	4 190	1 237	1 214	133	0
Ruja	5 820 510	2 233 819	5 604 746	450 220	381 250	215 764	438 488	2 193	842	2 112	170	144	81	165
Siekierczyn	10 012 021	4 694 391	10 201 185	1 195 122	850 600	-189 164	2 122 392	2 203	1 033	2 244	263	187	-42	467
Stara Kamienica	11 803 300	4 855 025	12 459 388	2 989 759	560 309	-656 088	2 699 120	2 294	944	2 422	581	109	-128	525
Stare Bogaczowice	9 966 213	4 173 432	8 624 410	359 946	1 121 107	1 341 803	442 753	2 424	1 015	2 097	88	273	326	108
Stoszowice	12 874 161	5 398 075	12 983 747	2 948 358	960 277	-109 586	3 849 902	2 336	980	2 356	535	174	-20	699
Sulików	16 520 417	10 291 391	15 159 628	4 518 573	3 092 925	1 360 789	6 151 670	2 776	1 729	2 547	759	520	229	1 034

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Świdnica	33 248 433	15 670 285	34 900 433	5 311 740	518 666	-1 652 000	12 742 634	2 169	1 022	2 277	347	34	-108	831
Udanin	11 312 489	4 680 639	10 831 889	537 304	917 737	480 600	2 207 700	2 010	832	1 925	95	163	85	392
Walim	14 276 848	6 795 094	14 219 631	4 317 115	1 058 704	57 217	2 262 717	2 508	1 194	2 498	758	186	10	397
Warta Bolesławiecka	19 829 460	10 684 163	18 409 992	3 599 303	4 370 936	1 419 468	148	2 502	1 348	2 323	454	552	179	0
Wądroże Wielkie	8 083 626	3 000 888	8 277 431	1 143 417	845 277	-193 805	3 141 694	2 003	744	2 051	283	209	-48	778
Wińsko	16 946 902	5 991 541	16 586 807	1 239 435	989 418	360 095	649 889	1 967	695	1 925	144	115	42	75
Wisznia Mała	23 397 652	16 404 792	24 456 514	4 331 510	1 532 006	-1 058 863	2 488 782	2 880	2 019	3 010	533	189	-130	306
Zagrodno	13 017 622	6 154 840	10 815 640	700 537	486 506	2 201 982	845 312	2 315	1 095	1 924	125	87	392	150
Zawonia	14 115 290	6 064 745	13 210 519	3 248 959	1 601 796	904 771	655 200	2 565	1 102	2 400	590	291	164	119
Zgorzelec	17 740 658	10 621 224	18 270 719	2 706 905	1 741 766	-530 061	3 236 086	2 224	1 331	2 290	339	218	-66	406
Złotoryja	20 260 279	11 574 352	19 364 526	5 825 927	1 658 069	895 753	4 626 399	2 869	1 639	2 742	825	235	127	655
Żórawina	21 449 530	13 983 333	22 051 486	6 891 146	5 508 700	-601 956	5 316 286	2 695	1 757	2 771	866	692	-76	668
Żukowice	9 492 878	4 009 129	10 348 224	2 259 080	-22 506	-855 347	1 827 437	2 710	1 144	2 954	645	-6	-244	522
Gminy miejsko-wiejskie	1 749 031 961	1 034 561 118	1 717 833 378	342 895 140	196 316 706	31 198 583	377 935 483	2 437	1 442	2 394	478	274	43	527
Bardo	10 790 655	5 323 588	11 012 661	1 745 095	69 976	-222 006	759 048	1 916	945	1 955	310	12	-39	135
Bierutów	19 157 221	8 144 597	21 267 966	4 244 162	1 215 909	-2 110 745	9 166 754	1 883	801	2 091	417	120	-208	901
Bogatynia	113 491 330	91 573 589	108 936 813	16 864 552	16 655 759	4 554 517	8 410 011	4 531	3 656	4 349	673	665	182	336
Bolków	20 456 898	7 367 732	18 644 090	2 055 224	2 279 408	1 812 807	6 845 140	1 858	669	1 693	187	207	165	622
Brzeg Dolny	40 058 301	28 973 101	35 299 294	4 305 490	4 713 906	4 759 007	11 164 624	2 471	1 787	2 178	266	291	294	689
Bystrzyca Kłodzka	40 780 351	19 695 453	38 126 611	2 864 232	161 520	2 653 740	9 877 822	2 081	1 005	1 946	146	8	135	504
Chocianów	27 806 126	14 508 029	39 505 246	18 082 265	2 551 558	-11 699 120	16 840 322	2 172	1 133	3 086	1 413	199	-914	1 316
Gluszyca	21 995 741	11 199 528	24 017 437	6 012 674	1 461 461	-2 021 695	6 874 804	2 373	1 208	2 591	649	158	-218	742
Góra	41 256 512	18 074 318	42 644 527	3 798 600	1 058 282	-1 388 015	11 497 772	1 984	869	2 051	183	51	-67	553
Gryfów Śląski	18 866 404	8 147 383	19 165 610	2 732 081	674 757	-299 206	3 731 887	1 853	800	1 882	268	66	-29	367
Jaworzyna Śląska	17 565 946	9 110 410	17 890 612	2 074 241	-206 190	-324 666	2 149 046	1 699	881	1 731	201	-20	-31	208
Jelcz-Laskowice	43 900 469	29 297 847	50 204 164	14 908 607	6 277 672	-6 303 694	9 176 347	2 029	1 354	2 321	689	290	-291	424
Kąty Wrocławskie	58 297 238	43 521 974	52 074 118	17 856 913	8 789 176	6 223 120	3 489 401	3 201	2 390	2 860	981	483	342	192
Lądek Zdrój	22 897 823	9 181 238	22 771 218	5 717 253	936 949	126 605	4 282 341	2 630	1 054	2 615	657	108	15	492
Leśna	23 254 798	9 428 495	22 419 003	1 009 925	646 749	835 795	4 044 019	2 183	885	2 105	95	61	78	380
Lubawka	21 743 887	9 256 825	19 651 101	1 134 777	1 123 597	2 092 786	1 073 803	1 882	801	1 701	98	97	181	93
Lubomierz	12 422 513	3 388 814	11 920 029	143 132	495 609	502 484	3 202 505	2 101	573	2 016	24	84	85	542
Lwówek Śląski	40 674 359	23 503 288	36 649 159	3 939 845	5 649 484	4 025 200	2 952 102	2 249	1 299	2 026	218	312	223	163
Mieroszów	15 467 795	8 036 096	14 968 754	2 053 750	603 805	499 042	4 055 685	2 074	1 078	2 007	275	81	67	544
Międzybórz	11 253 846	5 049 622	12 135 449	1 833 568	215 953	-881 603	1 053 684	2 225	998	2 399	363	43	-174	208
Międzylesie	16 667 814	5 914 445	16 299 123	1 448 211	677 048	368 691	208 427	2 224	789	2 174	193	90	49	28
Milicz	50 803 205	23 252 265	50 050 678	6 678 596	2 944 514	752 526	14 061 685	2 097	960	2 066	276	122	31	580

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Mirsk	21 813 810	8 764 442	21 789 748	4 167 846	2 694 410	24 062	3 794 613	2 412	969	2 409	461	298	3	420
Niemcza	12 498 093	5 619 162	11 794 615	355 382	598 660	703 479	126 044	2 083	937	1 966	59	100	117	21
Nowogrodzic	35 418 438	16 451 435	34 906 258	9 648 919	5 874 115	512 180	9 507 508	2 395	1 112	2 360	652	397	35	643
Oborniki Śląskie	38 472 111	25 299 723	37 090 304	9 455 449	5 972 237	1 381 808	6 892 351	2 130	1 401	2 054	524	331	77	382
Olszyna	14 944 714	5 449 804	16 036 288	3 752 364	391 846	-1 091 574	6 392 365	2 201	803	2 361	553	58	-161	941
Pieńsk	20 220 507	9 726 016	19 876 855	4 779 741	2 001 025	343 652	4 383 401	2 188	1 052	2 151	517	217	37	474
Polkowice	174 255 015	156 075 999	170 711 073	48 423 023	49 870 239	3 543 942	17 997 400	6 708	6 008	6 571	1 864	1 920	136	693
Prochowice	16 519 961	8 493 059	16 303 008	2 349 105	1 714 616	216 953	4 296 808	2 177	1 119	2 149	310	226	29	566
Prusice	20 153 348	8 019 852	18 764 624	2 970 534	1 671 657	1 388 723	7 500 800	2 196	874	2 044	324	182	151	817
Przemków	19 326 465	9 301 572	19 463 735	2 024 683	182 758	-137 270	9 174 589	2 201	1 059	2 217	231	21	-16	1 045
Radków	21 491 177	8 017 677	22 840 582	5 314 892	1 930 454	-1 349 404	8 640 371	2 317	864	2 462	573	208	-145	931
Sobótka	26 481 614	17 077 782	22 178 576	2 392 302	2 097 864	4 303 038	1 007 694	2 135	1 377	1 788	193	169	347	81
Stronie Śląskie	17 308 697	9 120 128	17 715 701	3 338 668	654 191	-407 004	2 625 303	2 183	1 150	2 234	421	83	-51	331
Strzegom	61 644 255	42 257 118	55 287 051	7 937 214	5 884 731	6 357 203	14 071 161	2 291	1 570	2 054	295	219	236	523
Strzelin	42 336 753	24 457 850	38 687 058	3 774 931	5 644 930	3 649 695	6 863 745	1 955	1 129	1 786	174	261	169	317
Syców	31 513 761	17 235 239	29 265 412	2 181 930	2 984 209	2 248 350	5 226 932	1 937	1 059	1 799	134	183	138	321
Szczytna	15 375 901	7 845 464	13 869 903	1 211 245	-216 098	1 505 998	2 740 747	2 103	1 073	1 897	166	-30	206	375
Ścinawa	23 051 562	11 207 173	21 721 164	4 568 860	4 038 278	1 330 398	7 715 243	2 189	1 064	2 063	434	383	126	733
Środa Śląska	49 040 707	32 461 270	48 350 165	10 576 231	3 943 492	690 542	11 374 625	2 563	1 697	2 527	553	206	36	594
Świerzawa	22 099 030	11 503 948	23 626 010	10 087 966	2 035 238	-1 526 981	10 057 175	2 848	1 483	3 045	1 300	262	-197	1 296
Święta Katarzyna	45 112 841	35 416 210	41 476 091	14 170 895	11 990 872	3 636 750	7 602 608	3 209	2 519	2 950	1 008	853	259	541
Trzebnica	49 498 019	31 493 758	51 250 209	16 777 630	2 762 190	-1 752 190	7 904 722	2 258	1 437	2 338	765	126	-80	361
Twardogóra	34 488 261	22 396 296	30 858 028	9 906 240	5 861 092	3 630 232	6 406 173	2 670	1 734	2 389	767	454	281	496
Wąsosz	15 524 723	5 324 838	17 074 079	3 326 858	1 108 520	-1 549 355	4 050 743	2 101	721	2 310	450	150	-210	548
Węglińiec	20 493 717	9 267 483	19 375 319	3 041 834	1 492 408	1 118 398	6 680 654	2 350	1 063	2 222	349	171	128	766
Wiązów	14 689 548	5 242 706	14 109 992	1 785 261	1 684 950	579 556	2 634 454	1 978	706	1 900	240	227	78	355
Wleń	10 057 521	4 162 509	9 870 852	2 031 496	751 355	186 669	313 576	2 192	907	2 151	443	164	41	68
Wolów	41 757 689	22 705 368	41 648 667	5 563 996	1 110 520	109 022	21 678 360	1 848	1 005	1 843	246	49	5	959
Ząbkowice Śląskie	42 184 347	24 619 891	40 570 876	4 101 938	3 909 989	1 613 471	5 695 785	1 827	1 066	1 757	178	169	70	247
Ziębice	33 276 222	14 607 214	33 166 573	3 417 614	2 346 130	109 648	6 675 426	1 832	804	1 826	188	129	6	368
Złoty Stok	10 432 282	3 981 333	10 302 218	1 485 745	766 025	130 065	471 308	2 211	844	2 183	315	162	28	100
Żarów	26 040 533	15 614 091	23 414 935	2 366 234	577 152	2 625 598	16 676 458	2 100	1 259	1 889	191	47	212	1 345
Żmigród	31 901 107	13 396 075	38 783 745	14 104 918	2 989 749	-6 882 638	15 839 111	2 125	892	2 583	939	199	-458	1 055

* Różnica pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi.

Zestawienie 2.

WSKAŹNIKI I RELACJE WYKONANIA BUDŻETÓW JST WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO W 2007 ROKU (w %)

Jednostki samorządu terytorialnego	Wskaźniki udziału		Relacje do wykonanych dochodów			
	dochodów majątkowych w dochodach	wydatków majątkowych w wydatkach	poziomu wyniku bieżącego*	łącznej kwoty spłat długu (art. 169 ufp.)**	łącznej kwoty długu (art. 170 ufp.)	
					bez uwzględnienia wyłączeń	z uwzględnieniem wyłączeń
1	2	3	4	5	6	7
JST WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO OGÓLEM	13,6	22,7	11,1	6,8	20,1	18,8
Dolnośląskie województwo samorządowe	14,5	30,7	23,4	8,8	16,5	10,2
Powiaty ziemskie	7,7	11,4	3,0	7,0	24,2	23,7
bolesławiecki	6,2	11,4	5,8	3,8	15,0	15,0
dzierżoniowski	7,8	2,3	-6,7	5,4	30,3	30,3
głogowski	1,8	2,6	8,5	10,3	27,9	27,9
górowski	2,3	5,2	2,8	13,4	32,8	32,8
jaworski	5,1	4,5	-17,8	5,9	45,2	45,2
jeleniogórski	13,6	6,9	-5,9	5,3	43,5	41,0
kamiennogórski	7,3	8,2	-5,4	6,5	36,1	36,1
kłodzki	3,8	6,6	-0,8	7,5	44,6	44,6
legnicki	1,2	2,5	1,7	5,1	25,9	25,9
lubański	1,4	4,8	11,6	6,9	34,4	34,4
lubiński	3,3	13,0	11,6	2,4	0,7	0,7
lwówecki	14,0	20,6	2,0	1,9	7,1	7,1
milicki	21,7	26,5	1,3	1,7	12,7	12,7
oleśnicki	8,7	13,7	-0,7	8,9	35,7	35,7
olawski	2,3	5,0	7,6	4,0	0,0	0,0
polkowicki	3,3	16,6	23,1	3,5	3,0	3,0
strzebiński	9,7	15,6	0,6	6,1	11,1	5,8
średzki	9,2	4,6	13,1	13,7	17,0	17,0
świdnicki	17,0	19,4	0,4	7,2	19,4	19,4
trzebnicki	3,8	8,0	12,1	0,9	0,0	0,0
wałbrzyski	5,0	12,6	3,0	13,6	31,8	31,8
wołowski	6,4	7,2	1,9	6,6	31,5	31,5
wrocławski	6,4	22,1	6,8	0,0	0,0	0,0
ząbkowicki	3,4	2,6	2,6	5,1	33,6	33,6
zgorzelecki	6,4	8,5	5,8	8,1	10,6	10,4
złotoryjski	30,8	35,4	1,0	23,2	51,8	42,9
Powiaty grodzkie	18,5	28,8	10,7	6,4	17,3	16,8
Jelenia Góra	23,6	35,3	9,9	14,2	32,8	27,4
Legnica	7,4	13,8	8,5	9,0	17,0	17,0
Wrocław	19,2	29,8	11,1	5,2	15,5	15,5
Gminy ogółem	12,0	20,5	11,2	6,7	21,5	21,1
Gminy miejskie	13,9	17,7	8,6	8,1	24,9	24,5
Bielawa	7,1	13,9	9,7	6,0	24,7	24,7
Boguszów-Gorce	6,1	5,9	3,4	0,5	0,7	0,7
Bolesławiec	24,7	37,9	10,5	2,2	24,7	24,7
Chojnów	6,7	15,1	12,3	2,5	3,1	3,1
Duszniki Zdrój	20,1	19,2	-5,4	3,7	13,8	13,8
Dzierżonów	26,9	32,7	5,4	6,0	27,8	27,8
Głogów	7,4	14,1	20,1	7,1	22,4	22,4
Jawor	7,8	14,4	4,7	5,3	18,9	18,9
Jedlina Zdrój	28,8	26,9	3,2	19,8	26,3	21,6
Kamienna Góra	15,0	18,2	2,6	3,5	10,7	6,9
Karpacz	33,0	24,9	-1,4	3,0	21,5	21,5

1	2	3	4	5	6	7
Kłodzko	6,7	10,1	7,1	7,3	24,3	24,3
Kowary	8,4	8,4	10,4	0,0	0,2	0,2
Kudowa Zdrój	22,1	20,8	-0,2	6,2	23,8	18,1
Lubań	3,5	1,8	7,2	9,5	41,0	41,0
Lubin	1,1	17,6	23,6	4,7	17,8	17,8
Nowa Ruda	32,5	37,7	1,3	29,5	33,3	32,5
Oleśnica	13,4	20,5	15,6	2,0	0,0	0,0
Olawa	17,0	18,9	3,8	4,0	25,7	25,7
Piechowice	5,4	3,2	5,1	9,5	22,8	22,8
Pieszycy	9,8	17,4	4,3	8,0	31,8	31,8
Piława Górna	3,6	4,6	6,2	3,9	31,4	31,4
Polanica Zdrój	29,7	14,8	-4,6	6,0	21,7	21,7
Szczawno Zdrój	66,0	25,7	-1,1	10,0	0,0	0,0
Szklarska Poręba	15,0	12,9	4,5	7,3	6,9	6,9
Świdnica	25,0	11,8	1,7	15,3	22,8	22,8
Świebodzice	8,8	14,8	14,7	12,1	22,2	22,2
Świeradów Zdrój	43,3	44,5	3,3	29,8	29,7	29,7
Wałbrzych	4,7	8,7	3,6	10,5	48,9	48,4
Wojcieszów	2,9	4,6	7,9	21,5	20,8	10,2
Zawidów	14,8	26,9	10,3	6,2	29,1	29,1
Zgorzelec	15,6	25,1	8,6	7,5	26,6	24,4
Złotoryja	11,0	13,7	-0,3	6,8	34,2	34,2
Gminy wiejskie	11,7	25,0	14,7	5,7	16,5	16,3
Bolesławiec	6,0	30,6	32,8	0,4	1,9	1,9
Borów	6,6	8,3	5,3	6,9	5,1	5,1
Chojnów	13,8	22,2	12,1	4,8	8,4	8,4
Ciepłowody	1,7	3,2	14,1	14,8	9,0	9,0
Cieszków	5,4	21,5	1,7	6,3	36,5	26,8
Czarny Bór	3,8	8,2	8,4	1,1	1,0	1,0
Czernica	31,4	26,3	0,1	8,9	10,1	10,1
Długolęka	5,1	35,6	38,0	2,7	5,8	5,8
Dobromierz	2,9	10,4	6,4	2,4	2,4	2,4
Dobroszyce	16,0	26,1	17,7	6,6	14,3	14,3
Domaniów	4,9	2,5	4,4	5,2	27,0	27,0
Dziadowa Kłoda	6,3	12,8	0,7	5,8	26,5	26,5
Dzierżoniów	8,3	13,8	5,1	8,1	33,0	33,0
Gaworzyce	12,6	25,0	10,5	4,5	38,2	38,2
Głogów	0,5	8,8	13,7	5,1	22,7	22,7
Grębocice	6,0	21,2	19,5	1,9	1,8	1,8
Gromadka	8,8	17,8	10,4	4,6	14,5	14,5
Janowice Wielkie	5,6	8,2	8,2	11,9	37,1	37,1
Jemielno	13,2	20,6	3,6	9,3	29,8	25,8
Jerzmanowa	6,0	42,9	29,6	10,2	32,4	32,4
Jeżów Sudecki	2,7	35,3	22,7	0,2	17,8	17,8
Jordanów Śląski	19,7	13,0	8,9	2,6	2,2	2,2
Kamieniec Ząbkowicki	1,3	2,9	13,8	3,3	16,3	16,3
Kamienna Góra	4,9	10,5	9,2	4,9	11,5	11,5
Kłodzko	15,5	18,7	3,9	8,7	32,4	32,4
Kobierzyce	13,7	53,6	38,1	2,4	14,3	14,3
Kondratowice	7,0	6,4	20,6	3,7	0,7	0,7
Kostomłoty	2,0	9,2	3,9	6,0	51,3	51,3
Kotla	5,4	1,8	1,0	6,2	7,0	7,0
Krośnice	49,6	56,7	7,3	13,3	29,3	29,1
Krotoszyce	3,1	0,9	0,0	3,6	20,4	20,4
Kunice	3,4	6,8	12,0	10,9	30,8	30,8

1	2	3	4	5	6	7
Legnickie Pole	25,1	40,9	12,3	6,8	30,5	30,5
Lewin Kłodzki	25,1	5,7	-3,4	1,5	4,4	4,4
Lubań	5,7	16,9	13,7	1,6	4,9	4,9
Lubin	5,3	53,3	36,1	0,5	1,0	1,0
Łagiewniki	10,4	5,9	3,3	5,0	8,8	8,8
Malczyce	6,9	6,6	3,6	1,9	3,1	3,1
Marcinowice	13,9	9,2	5,1	6,5	25,1	25,1
Marciszów	13,1	14,7	9,6	9,1	35,6	35,6
Męcinka	16,3	22,8	12,6	5,2	29,4	29,4
Mietków	5,2	9,8	6,3	2,5	9,9	9,9
Miękinia	8,3	9,3	11,1	3,3	3,5	3,5
Miłkowice	28,5	21,3	8,6	26,8	16,5	16,5
Mściwojów	7,8	20,0	2,0	9,6	40,6	40,6
Mysłakowice	2,4	5,0	6,2	6,3	17,4	17,4
Niechlów	11,3	11,3	0,9	0,1	0,0	0,0
Nowa Ruda	19,5	30,4	1,9	11,0	20,0	20,0
Oleśnica	10,0	26,2	17,1	1,3	10,8	10,8
Olawa	31,0	38,9	2,3	6,0	24,0	24,0
Osiecznica	11,8	50,1	50,8	3,3	11,3	11,3
Paszowice	6,9	9,7	3,6	5,7	11,5	11,5
Pęcław	6,1	9,4	-2,1	8,0	33,7	33,7
Pielgrzymka	4,0	12,6	6,1	4,6	24,1	24,1
Platerówka	3,1	11,5	8,8	0,0	3,1	3,1
Podgórzyn	11,7	15,1	2,8	5,9	24,1	23,5
Przeworno	6,4	12,6	11,5	2,2	9,1	9,1
Radwanice	11,2	35,5	19,5	4,1	18,9	18,9
Rudna	3,6	29,5	28,1	0,0	0,0	0,0
Ruja	4,9	8,0	6,6	4,3	7,5	7,5
Siekierczyn	1,6	11,7	8,5	4,4	21,2	19,9
Stara Kamienica	15,0	24,0	4,7	11,8	22,9	22,1
Stare Bogaczowice	5,8	4,2	11,2	2,1	4,4	4,4
Stoszowice	14,6	22,7	7,5	12,8	29,9	29,9
Sulików	16,9	29,8	18,7	7,9	37,2	36,4
Świdnica	9,4	15,2	1,6	10,8	38,3	37,4
Udanin	0,9	5,0	8,1	3,2	19,5	19,5
Walim	23,2	30,4	7,4	16,8	15,8	15,8
Warta Bolesławiecka	3,3	19,6	22,0	1,8	0,0	0,0
Wądroże Wielkie	1,3	13,8	10,5	6,4	38,9	38,9
Wińsko	3,6	7,5	5,8	2,2	3,8	3,8
Wisznia Mała	7,4	17,7	6,5	5,3	10,6	10,6
Zagrodno	18,6	6,5	3,7	4,3	6,5	6,5
Zawonia	18,1	24,6	11,3	1,3	4,6	4,6
Zgorzelec	2,5	14,8	9,8	6,0	18,2	18,2
Złotoryja	25,0	30,1	8,2	21,0	22,8	21,0
Żórawina	3,6	31,3	25,7	3,6	24,8	24,8
Żukowice	15,0	21,8	-0,2	4,2	19,3	19,3
Gminy miejsko-wiejskie	10,2	20,0	11,2	5,9	21,6	21,1
Bardo	13,5	15,8	0,6	3,6	7,0	6,8
Bierutów	4,8	20,0	6,3	7,6	47,9	47,9
Bogatynia	4,2	15,5	14,7	6,3	7,4	7,4
Bolków	7,8	11,0	11,1	5,8	33,5	33,5
Brzeg Dolny	10,9	12,2	11,8	11,0	27,9	27,9
Bystrzyca Kłodzka	13,1	7,5	0,4	8,1	24,2	24,2
Chocianów	13,8	45,8	9,2	3,8	60,6	51,0
Głuszycza	11,5	25,0	6,6	4,6	31,3	31,3

1	2	3	4	5	6	7
Góra	3,3	8,9	2,6	8,7	27,9	27,9
Gryfów Śląski	9,3	14,3	3,6	4,9	19,8	19,8
Jaworzyna Śląska	11,1	11,6	-1,2	6,1	12,2	12,2
Jelcz-Laskowice	5,3	29,7	14,3	3,8	20,9	20,9
Kąty Wrocławskie	26,2	34,3	15,1	3,5	6,0	6,0
Łądek Zdrój	21,4	25,1	4,1	17,9	18,7	15,5
Leśna	5,2	4,5	2,8	6,2	17,4	17,4
Lubawka	9,7	5,8	5,2	2,0	4,9	4,9
Lubomierz	1,2	1,2	4,0	6,8	25,8	25,8
Lwówek Śląski	5,7	10,8	13,9	3,0	7,3	7,3
Mieroszów	12,6	13,7	3,9	11,8	26,2	26,2
Międzybórz	6,5	15,1	1,9	4,5	9,4	9,4
Międzylesie	6,8	8,9	4,1	1,6	1,3	1,3
Milicz	8,8	13,3	5,8	3,9	27,7	27,7
Mirsk	6,9	19,1	12,4	3,0	17,4	17,4
Niemcza	3,7	3,0	4,8	0,9	1,0	1,0
Nowogrodziec	12,1	27,6	16,6	12,6	26,8	24,9
Oborniki Śląskie	12,6	25,5	15,5	6,6	17,9	17,9
Olszyna	15,2	23,4	2,6	5,1	42,8	41,3
Pieńsk	15,4	24,0	9,9	14,1	21,7	19,6
Polkowice	1,2	28,4	28,6	1,8	10,3	10,3
Prochowice	5,2	14,4	10,4	7,0	26,0	26,0
Prusice	13,3	15,8	8,3	8,3	37,2	37,2
Przemków	8,8	10,4	0,9	9,7	47,5	47,5
Radków	9,5	23,3	9,0	5,2	40,2	40,2
Sobótka	17,4	10,8	7,9	5,0	3,8	3,8
Stronie Śląskie	13,2	18,8	3,8	5,2	15,2	15,2
Strzegom	13,6	14,4	9,5	7,8	22,8	22,8
Strzelin	4,2	9,8	13,3	6,0	16,2	15,3
Syców	4,6	7,5	9,5	7,8	16,6	16,6
Szczytna	19,1	8,7	-1,4	8,4	17,8	17,8
Ścinawa	8,1	21,0	17,5	9,3	33,5	33,5
Środa Śląska	14,9	21,9	8,0	3,5	23,2	23,2
Świerzawa	29,5	42,7	9,2	9,7	45,5	41,8
Święta Katarzyna	12,9	34,2	26,6	6,8	16,9	16,9
Trzebnica	24,8	32,7	5,6	5,4	16,0	16,0
Twardogóra	22,3	32,1	17,0	3,2	18,6	18,6
Wąsosz	4,3	19,5	7,1	4,2	26,1	26,1
Węglińiec	13,0	15,7	7,3	7,3	32,6	23,3
Wiązów	4,6	12,7	11,5	6,4	17,9	17,9
Wleń	14,6	20,6	7,5	2,7	3,1	3,1
Wolów	10,9	13,4	2,7	8,7	51,9	51,9
Ząbkowice Śląskie	4,3	10,1	9,3	3,5	13,5	13,5
Ziębice	3,5	10,3	7,1	4,8	20,1	20,1
Złoty Stok	8,1	14,4	7,3	1,8	4,5	4,5
Żarów	17,0	10,1	2,2	10,2	64,0	57,6
Żmigród	13,3	36,4	9,4	7,2	49,7	49,7

* Wynik bieżący — różnica pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi.

** Bez uwzględnienia ustawowych wyłączeń.

